

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Ὡ Τιμόθεε, τὴν παρακαταθήκην φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, ἢν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν (Α΄ Τιμ. ς΄ 20-21).

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ» • ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1999 • ΤΕΥΧΟΣ 8

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μακρία ὁ πάπας ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα	σελ.	1
Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος λέγει ΟΧΙ στὸν πάπα	σελ.	2
Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀπαντᾷ στοὺς Ἀμερικανούς	σελ.	3
Πρωτοπρ. Γεωργίου Μεταλληνοῦ: Τί ἐστὶ πάπας	σελ.	9
Καθ. Γεωργίου Μαντζαρίδη: Ἡ ἐπίσκεψη τοῦ πάπα στὴν Ἀθήνα	σελ.	12
Πρωτοπρ. Σαράντη Σαράντου: Κωδικοποίηση τῶν Ἱερῶν Κανόνων;	σελ.	14
Τὸ «ΣΤ' Διαχριστιανικὸ Συμπόσιο» στὴ Βέροια	σελ.	17
Ἡ Θεσσαλονίκη στό στόχαστρο τῆς «Νέας Τάξεως Πραγμάτων»	σελ.	18
Κωνσταντίνου Χολέβα: Σεισμός, γείτονες καὶ τουρκολόγγοι	σελ.	19
Εἰδήσεις καὶ σχόλια	σελ.	21

ΜΑΚΡΙΑ Ο ΠΑΠΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τελικῶς μέ μία ἀπόφαση πού ἴσως ὄχι τόσο πολύ στό σύνολό της, ὅσο στό «Διά ταῦτα», ἱκανοποίησε τό κοινὸ ἐκκλησιαστικὸ καὶ ἐθνικὸ αἶσθημα, ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος (Δ.Ι.Σ.) τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶπε ΟΧΙ στὴν ἐπίσκεψη τοῦ πάπα στὴν Ἑλλάδα.

Προκειμένου νά διατυπώσει αὐτὸ τό ΟΧΙ πιστεύουμε ὅτι ἡ Δ.Ι.Σ. βοηθήθηκε καὶ στηρίχθηκε καὶ ἀπὸ τίς παρεμβάσεις πού ἔγιναν γι' αὐτὸ τό σκοπὸ -τίς κυριότερες τίς δημοσιεύσαμε στό προηγούμενο τεῦχος τῆς «Παρακαταθήκης»- πρὸς τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλο καὶ πρὸς τὴν ἴδια. Στὰ κείμενα τῶν παρεμβάσεων ἀποκρυσταλλωνόταν τό ὀρθόδοξο αἶσθημα κλήρου καὶ λαοῦ, τό ὁποῖο θά προσεδάλλετο κατὰ τρόπο δάναν-

σον ἀπὸ μιά ἐπίσκεψη τοῦ πάπα στὴν Ἑλλάδα. Ὁ Μακαριώτατος καὶ οἱ Ἅγιοι Συνοδικοί ἤρθησαν στό ὕψος τῶν περιστάσεων.

Κατὰ παρόμοιον τρόπον ἐλειτούργησαν τὰ πράγματα καὶ εἰς ὅτι ἀφοροῦσε εἰς τό οἰκουμενιστικὸ «ΣΤ' Διαχριστιανικὸ Συμπόσιο» στὴ Βέροια. Τελικῶς ὁ Μακαριώτατος, ὅπως καὶ ὁ Ἅγιος Βεροίας, δέν παρέστησαν, παρ' ὅτι μέχρι τὴν τελευταία στιγμή οἱ ἐφημερίδες ἔγραφαν ὅτι θά παραστοῦν. Ἔστειλαν ὅμως μηνύματα. Καί, ὡς γνωστόν, καὶ ἡ ἀπλή ἀκόμη ἀποστολή μηνύματος -ἔστω καὶ ἀμέμπουστο ὁποιοδήποτε Συνέδριο, μέχρις ἐνός σημείου τουλάχιστον, τό νομιμοποιεῖ.

Ἦταν λυπηρόν ὅτι οἱ παραδοσιακὲς φωνές τῶν ἀντιτεθέντων σίς ἀνωτέρω δύο προσπάθειες εἰσελάσεως τοῦ παπισμοῦ στό

ἔδαφος τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλλάδος, συνεκέντρωσαν ὄχι μόνον τὰ πυρά τῶν γνωστῶν «εὐρωλιγούρηδων» δημοσιογράφων καὶ ἄλλων «πνευματικῶν ἀνθρώπων», ἀλλὰ καὶ κάποιων -εὐτυχῶς ἐλαχίστων- ἐκκλησιαστικῶν, οἱ ὅποιοι μίλησαν γιὰ «πολύ θόρυβο γιὰ τό τίποτε» καὶ γιὰ «μουτζαχεντίν», (σ.σ.: φανατικοὶ ἰσλαμιστές), «οἱ ὅποιοι ἐπίεζαν νὰ μὴ ἔλθει ὁ πάπας στὴν Ἑλλάδα».

Πάντως, χαρακτηριστικὸ τοῦ πόσο «πείραξε» τοὺς παπικούς καὶ τοὺς φίλους των ἡ ἀπόφαση τῆς Δ.Ι.Σ., ἦταν τὸ πρωτοσέλιδο δημοσίευμα τῆς ἐφημερίδος «Καθολικὴ» τῆς Τρίτης 28 Σεπτεμβρίου 1999 ὑπὸ τὸν τίτλο «Τὸ δεύτερο ΟΧΙ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος».

Στὸ δημοσίευμα αὐτό, ὁ καταστροφικὸς σεισμός πού ἔπληξε τὴν Ἀθήνα στίς 7 Σεπτεμβρίου, ἐρμηνεύεται ὡς τιμωρία τοῦ Θεοῦ ἐπειδὴ δὲν δεχθήκαμε τὸν πάπα!!!

Βεβαίως, δὲν θὰ πρέπει νὰ ἐπαναπαυόμεθα, διότι ὁ πολιτικοθησκευτικὸς ἄρχων τοῦ Βατικανοῦ δὲν παραιτεῖται εὐκολὰ ἀπὸ τίς ἐπιδιώξεις του. Θέλει νὰ τύχει ἀναγνωρίσεως καὶ νομιμοποιήσεως εἰδικὰ ἀπὸ τὴν Ἑλλαδικὴ Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία. Γι' αὐτὸ καί, ἀργὰ ἢ γρήγορα, τὸ παπικὸ αἴτημα γιὰ ἐπίσκεψη στὴν Ἑλλάδα θὰ ἐπανέλθει. Ἐπαγρύπνηση λοιπόν, ὥστε καὶ τὴν ἐπομένη φορὰ νὰ λάβει τὴν ἀπάντηση πού τοῦ ταιριάζει.



Ἡ ΔΙΑΡΚΗΣ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ (Δ.Ι.Σ.) ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΛΕΓΕΙ ΟΧΙ ΣΤΟΝ ΠΑΠΑ

Ἀθήνα, 6 Σεπτεμβρίου 1999

Ἀνακοινωθέν

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος, συζήτησε σήμερα 6.9.1999 τὸ περιεχόμενον τῆς ἀπὸ 23.6.1999 ἐπιστολῆς τοῦ Σεβασμιωτάτου Καρδινάλιου Ἐδουάρδου Κάσσιντυ, Προέδρου τοῦ Ποντιφικίου Συμβουλίου γιὰ τὴν Ἐνότητα τῶν Χριστιανῶν πρὸς τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλο. Στὴν ἐπιστολὴ αὐτὴ ὁ Ἐξοχώτατος Καρδινάλιος κάνει μνεία τῆς ἐγκυκλίου ἐπιστολῆς τοῦ Πάπα Ἰωάννου-Παύλου ΙΙ «ἐπὶ τοῦ προσκυνήματός του στοὺς τόπους οἱ ὅποιοι συνδέθηκαν μὲ τὴν ἱστορία τῆς σωτηρίας» καὶ ἰδιαίτερα τοῦ σημείου ἐκείνου μὲ τὸ ὅποιο ὁ ρωμαῖος Ποντίφικας ζητᾶ νὰ συναντηθεῖ μὲ τοὺς ὀρθοδόξους ἡγέτες στὰ πλαίσια τῶν ἐπισκέψεων του ἐπ' εὐκαιρία τοῦ Ἰωδηλαίου ἔτους 2000 καὶ ζητεῖ τὴν ἐπ' αὐτοῦ γνώμη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς ἔγινε μακρὰ συζήτηση, στὴν ὁποία, ἐνεπλάκη καὶ τὸ θέμα τῆς ἐνδεχομένης ἐπισκέψεως τοῦ Πάπα στὴν Ἀθήνα. Ἐπὶ τῶν σημείων τούτων ἀνακοινώνονται τὰ ἑξῆς:

1. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν πραγματοποίηση τῆς προτεινομένης ἀπὸ τὸν Πάπα συνάντησής του μὲ τοὺς ἡγέτες τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει προτείνει στὸν Παναγιώτατο Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη νὰ συγκαλέσει ἀσκώντας τὴν συντονιστικὴ του ἀρμοδιότητα, σέ σύναξη τοὺς Ὁρθοδόξους Προκαθημένους πρὸς ἀπό κοινῆς συμφωνίας λήψη ἐνιαίας ἀποφάσεως. Ἦδη ἀπεσταλμένος Ἱεράρχης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ ἀνέλαβε νὰ συλλέξει τίς ἐπὶ τοῦ θέματος ἀπόψεις Προκαθημένων. Κατὰ συνέπειαν τὸ θέμα αὐτὸ εὐρίσκεται ἀκόμη ἐν ἐξελίξει.

2. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ στὴν ἐπίσκεψη τοῦ Πάπα στὴν Ἀθήνα, ἐπισημαίνεται κατ' ἀρχὴν ὅτι ὅπως ἐδήλωσε ὁ Ἐξοχώτατος Πρωθυπουργός κ. Κωνσταντῖνος Σημίτης, οὗτος εἶναι ἐλεύθερος νὰ ἔλθει στὴ χώρα μας ὡς ἀρχηγὸς Κράτους.

3. Ἐάν ὅμως πρόκειται γιὰ ἐκκλησιαστικὴ ἐπίσκεψη ἢ Ἱερά Σύνοδος καὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος δηλώνουν ὅτι δὲν ἔχουν λάβει καμμία σχετικὴ ἐπιστολή, μὲ τὴν ὁποία νὰ τίθεται θέμα ἐπισήμου ἐπισκέψεως τοῦ Πάπα στὴν Ἀθήνα καὶ νὰ ζητεῖται ἡ συνεργασία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὴν πραγματοποίησή της.

Διευκρινίζεται άπλως ότι ο Πάπας στην ως άνω Έγκύκλιο Έπιστολή του εκφράζει τήν σκέψη νά επισκεφθῆ καί τήν Ἀθήνα. Τοῦτο ὅμως δέν μπορεῖ νά θεωρηθῆ καί ως επίσημη πρόταση πρός τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ὅταν στήν πρός αὐτήν ἐπιστολή τοῦ Καρδινάλιου Κάσιντυ καμμία μνεῖα τοῦ σημείου τούτου δέν γίνεται.

4. Ἡ Δ.Ι.Σ. ὑπογραμμίζει ὅτι γιά μιά ἐνδεχόμενη καί ὑπό τήν ἀνωτέρω ἔννοια ἐπίσκεψη τοῦ Πάπα στήν Ἀθήνα θά πρέπει νά ἀκολουθηθῆ ἡ συνήθης διαδικασία. Πρός τόν σκοπό αὐτόν ὑπάρχει ἀνάγκη νά ἀναπτυχθοῦν οἱ κατ' ἐξοχήν χριστιανικές ἀρετές τῆς ταπεινοφροσύνης καί τῆς μετανοίας σέ συνδυασμό μέ τήν προσήλωση στήν Εὐαγγελική Ἀλήθεια καί τήν Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας. Ὅπως ὁ Μακαριώτατος τόνισε σέ πρόσφατο Μήνυμά του πρός τά μέλη τοῦ διαχριστιανικοῦ Συμποσίου τῆς Βέροιας (4-7 Σεπτεμβρίου 1999) οἱ πρός ἐνότητα προσπάθειες «οὐσιαστικά ἀκυρώνονται ἀπό κινήσεις καί ἐνέργειες πού δέν διακρίνονται ἀπό ἀνιδιοτέλεια καί τήν κατ' ἐξοχήν ἀρετή τῆς ταπεινοφροσύνης οἱ ὁποῖες δυναμιτίζουν τό ἥπιο καί ὀμαλό κλίμα τῆς ἀλληλοκατανόησης, τοῦ ἀλληλοσεβασμοῦ καί τῆς ἀλληλεγγύης, τό ὁποῖο πρέπει νά χαρακτηρίζει τούς διαλεγόμενους σέ

ὅλα τά ἐπίπεδα.» **Τάσεις ἐπεκτατικές, προσηλυτιστικές καί ὑπονομευτικές τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν καί ἡ ὑπαρξη τῆς Οὐνίας εἶναι σύμφωνα μέ τήν ἀπόφαση τῆς Μικτῆς Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Διαλόγου μεταξύ Ὁρθόδοξου καί Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, ἐνδεικτικές τῶν ἐμποδίων, πού ὀρθώνονται στή διαμόρφωση θετικῶν συνθηκῶν γιά τήν ἐνδεχόμενη ἐπίσκεψη τοῦ Πάπα.**

5. Χθές Κυριακή (5.9.1999) Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ.κ. Χριστόδουλος εὐρισκόμενος στήν Ἱερά Μονή Παναγίας Σουμελά προκειμένου νά προστεῖ Μνημοσύνου γιά τήν ἐπέτειο τῶν 50 χρόνων ἀπό τήν ἐν Κυρίῳ κοίμηση τοῦ Μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσάνθου, τοῦ ἀπό Τραπεζοῦντος, ἐδέχθη σέ σύντομη συνάντηση στόν χῶρο τῆς Μονῆς τόν Σεβασμιώτατο Καρδινάλιο κ. Κάσιντυ, ὁ ὁποῖος παρεπιδημεῖ στή Βέροια, συμμετέχων στό Θεολογικό Συμπόσιο. **Κατά τήν συνάντηση ὁ Καρδινάλιος διαβεβαίωσε τόν Μακαριώτατο ὅτι ὁ Ποντίφξ ἐξέφρασε ἀπλή εὐχή στήν Ἐγκύκλιόν του νά επισκεφθῆ τήν Ἀθήνα, ἀλλ' ὅτι ἡ ἐπίσκεψη αὐτή οὔτε ἔχει προγραμματισθῆ καί οὔτε πρόκειται νά πραγματοποιηθῆ στό ἐγγύς μέλλον.**

Ἐκ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τῆς Ἱεράς



Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΑΠΑΝΤΑ ΣΤΟΥΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥΣ

Δημοσιεύουμε τό πρῶτο μέρος τῆς σκληρῆς ὄντως (αὐτό ὅμως ἀκριδῶς χρειαζόταν) ἀπαντήσεως τῆς Ἱεράς Συνόδου πρός τήν Ἀμερικανική Κυβέρνηση γιά τό θέμα τῆς Ὁρησκευτικῆς ἐλευθερίας στήν Ἑλλάδα.

Στό σημεῖο αὐτό θά πρέπει νά ποῦμε ὅτι ἀπό τήν πλειονοψηφία τῶν λεγομένων Μέσων Μαζικῆς Ἐνημερώσεως (Μ.Μ.Ε.) τροφοδοτήθηκε -σκοπίμως, γιά νά πληγεῖ ἡ Ἐκκλησία- ἡ ἐξῆς παραπληροφόρηση: Ὅτι δῆθεν ἡ Ἐκκλησία, κατόπιν πιέσεων, «πῆρε πίσω» ὅσα ἔλεγε στήν ἐκτενή ἀνακοίνωσή της.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἀνεσκευάσθη μόνον μία παράγραφος τοῦ συνολικῆς ἐκτάσεως ὀκτώ σελίδων ἀνακοινωθέντος, καί συγκεκριμένα ἐκείνη πού ὀμιλεῖ γιά τή διενέργεια

κατασκοπείας, εἰς βάρος τῆς χώρας μας ἐξ ἀφορμῆς τῆς περιπτώσεως ἑνός χιλιαστοῦ. (Θά τό ἐπισημάνουμε ὅταν φθάσουμε στόν οἰκεῖο τόπο.) **Τό ὑπόλοιπο κείμενο παραμένει ἀπαραλλάκτως ὡς ἔχει.**

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Σεπτεμβρίου 1999

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ

Περιήλθε εἰς γνῶσιν τῆς Ἱεράς Συνόδου τό περιεχόμενον Ἐκθέσεως τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἑπιχειρηματικοῦ Ἐξωτερικῶν «περί τῆς κρατοῦσης στήν Ἑλλάδα καταστάσεως στόν τομέα τῆς Ὁρησκευτικῆς ἐλευθερίας». Ἡ Ἱερά

Σύννοδος, ἀφοῦ ἐμελέτησε τό περιεχόμενο τῆς Ἐκθέσεως, παρατηρεῖ τά ἀκόλουθα:

1. Μονομερεῖς κακόβουλες πληροφορίες.

Ἡ τελευταία σελίς τῆς Ἐκθέσεως, εἶναι πολύ χαρακτηριστική, καθ' ὅσον ἐν αὐτῇ ἀποδεικνύεται καί ὁμολογεῖται ὁ τρόπος διά τοῦ ὁποίου δρᾷ ἡ ἐν Ἑλλάδι Ἀμερικανική Πρεσβεία. Τίνι τρόπῳ συλλέγει τὰς περὶ Ἑλλάδος πληροφορίες αὐτῆς καί πῶς ἀξιοποιεῖ αὐτάς χωρὶς νά προδῆ εἰς τόν ἀπαραίτητο ἔλεγχον. Εἰς τὴν σελίδα αὐτὴν γίνεται φανερόν, ὅτι ΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΙ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΔΕΝ ΔΙΑΣΤΑΥΡΟΥΝ ΤΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΟΥΤΕ ΤΑΣ ΕΠΑΛΗΘΕΥΟΥΝ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΧΟΝΤΑΙ ΑΝΕΠΙΦΥΛΑΚΤΩΣ, Ο,ΤΙ ΑΝΕΥΘΥΝΩΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΤΕΛΩΣ ΣΠΕΥΔΟΥΝ ΝΑ ΑΝΑΦΕΡΟΥΝ ΟΙ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΩΝ ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΠΟΙΟΥ ΚΑΙ ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΟΣ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ. Ὅπως, λοιπόν, ἀναφέρεται εἰς τὴν τελευταίαν σελίδα τῆς Ἐκθέσεως, αἱ Ὑπηρεσίαι τῆς Ἀμερικανικῆς Πρεσβείας ἐν Ἑλλάδι συχνάκις συναντῶνται μέ ἐκπροσώπους τῶν διαφόρων αἱρέσεων καί παραθρησκευτικῶν ὀργανώσεων (Officers from the Embassy and the Consulate General in Thessaloniki also meet regularly with Representatives of various religious groups). Κατά πόσον οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐκπρόσωποι τῶν αἱρέσεων καί τῶν παραθρησκευτικῶν ὁμάδων ἀποτελοῦν πρόσωπα ἐγκυρα καί ἀξιόπιστα καί κατά πόσον τὰ ὅσα ἀναφέρουν εἰς τὰς ἐνταῦθα Ἀμερικανικὰς Ὑπηρεσίας εἶναι ἐγκυρα καί ὑπεύθυνα, δέν φαίνεται νά ἀπασχολῆ τὴν ἐνταῦθα Πρεσβείαν, ἀλλὰ **τά ἀποδέχονται ἀνεπιφυλάκτως ἐν ἀκατανόητῳ ἀφελείᾳ**, καί ὡς ρητῶς ὁμολογεῖται εἰς τὴν Ἐκθεσιν προσκαλεῖ αὐτά εἰς δεξιώσεις αὐτῆς καί εἰς ἄλλας κοινωνικάς ἐκδηλώσεις (The Ambassador invites Representatives of all faiths to social events). Συνεπῶς, οἱ ἐκπρόσωποι τῶν παντοειδῶν αἱρετικῶν καί παραθρησκευτικῶν ὁμάδων δύνανται νά διοχετεύσουν ὅ,τι ἰδιωτελῶς τοὺς συμφέρει, αἱ δέ Ἀμερικανικαὶ Ὑπηρεσίαι ἀποδέχονται αὐτά ἀνεπιφυλάκτως καί τὰ διαβιβάζουν εἰς ΗΠΑ, ὅπου οἱ

ἐκεῖ ἀρμόδιοι τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν ἀνευ οὔδενός περαιτέρω ἐλέγχου τὰ ἀποδέχονται καί τὰ περιλαμβάνουν εἰς τὰς ἐτησίας ἐκθέσεις αὐτῶν, τὰς ὁποίας κυκλοφοροῦν διεθνῶς καί χωρὶς νά ἐξετάσουν ἐάν αἱ διοχετευόμεναι πληροφορίες ὑπὸ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀμερικανικῶν Ὑπηρεσιῶν ἀποδεικνύονται δι' ἐγκύρων στοιχείων.

2. Ἀγνοοῦνται ἀντιδεοντολογικῶς αἱ ἀπόψεις τόσοσ τῆς Πολιτείας ὅσον καί τῆς Ἐκκλησίας διά τὰ θέματα τῆς Ἐκθέσεως.

Ὅλαι αἱ ὡς ἄνω ἐνέργειαι τὰς ὁποίας ρητῶς ὁμολογεῖ ἀνεπιφυλάκτως ἡ ἐν Ἑλλάδι Ἀμερικανική Πρεσβεία, ἐφ' ὅσον ἀποτελοῦν ἐπαφὰς καί συλλογὴν στοιχείων κρατικῆς δράσεως, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀσκεῖται ἐπισήμως ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τῶν ΗΠΑ κριτικὴ κατὰ τῆς Ἑλλάδος καί μάλιστα διά στοιχείων μὴ ἐξακριβωθέντων, μὴ διασταυρωθέντων, μὴ ἐπαληθευθέντων καί γενικῶς μὴ ἐρευνηθέντων, προέρχονται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ προσωπικάς δηλώσεις τῶν ὡς ἄνω ἐκπροσώπων τῶν αἱρέσεων καί παραθρησκευτικῶν, τὰς ὁποίας ἡ Ἀμερικανική Πρεσβεία ἀποδέχεται ὡς βασίμους χωρὶς, ὡς εἶπομεν, νά τὰς ἐρευνησῆι. Χαρακτηριστικῶς ἐπισημαίνομεν, ὅτι ρητῶς ἡ ἐπίμαχος ἔκθεσις εἰς πλεῖστα σημεῖα αὐτῆς κατηγορεῖ τὴν Ἑλλάδα, ὁμολογοῦσα ἀνεπιφυλάκτον ἀποδοχὴν τῶν ἰσχυρισμῶν, τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐκπροσώπων, χρησιμοποιοῦσα ἐκφράσεις ὅπως: «Reported difficulty», «Objection from some Muslims», «Muslim activists complained», «Jehova's witnesses also noted», «Church officials express concern», «Church leaders Report», «According to Mormon Leaders», «Many reported that», «According to the president of KEFE», «Non Orthodox Citizens complained... or told», «A Human Rights Group Reported», «Members of minority Faiths have reported», «Other non Orthodox religious Communities Believe», «Muslim Leaders also asserted», «They said» κ.ο.κ. Ἐναντι δέ τοῦ ἐν προκειμένῳ «χειμάρρου» δηλώσεων ἀνεπιφυλάκτως γενομένων ἀποδεκτῶν ὡς ὀρθῶν καί περιλαμβανομένων εἰς τὴν ἐπίσημον Ἐκθεσιν τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, ἡ ἐν λόγῳ ἔκθεσις

μίαν και μόνην φοράν καταδέχεται να ζητήση την γνώμη της Έλληνικής Κυβερνήσεως και εις μίαν και μόνην μεμονωμένην περίπτωσιν (εις την σελίδα 8), ἐρωτᾶται ἡ Έλληνική Κυβέρνησις διατί δέν ὑπάρχουν πολλοί Μουσουλμάνοι εις ἀνωτέρας κρατικές θέσεις εις την τοπικήν Νομαρχίαν. Ἡ δέ Έλληνική Κυβέρνησις ἀπαντᾷ λογικώτατα, διότι οὔτοι δέν γνωρίζουν καλῶς την ἑλληνικήν γλῶσσαν και στεροῦνται πανεπιστημιακοῦ πτυχίου. Δηλαδή οἱ Ἀμερικανοί τολμοῦν να ἐλέγχουν την Έλλάδα ὡς πρός τό διατί δέν τοποθετεῖ διευθυντάς και τμηματάρχας ἄτομα χαμηλῆς μορφώσεως και ἀγνοοῦντα την ἑλληνικήν γλῶσσαν, ἐνῶ εις την πραγματικότητα εις την Θράκην κατέχουν ὑψηλά ἀξιώματα μουσουλμάνοι και εἶναι βουλευταί, ἀντιδήμαρχοι, δημοτικοί και νομαρχιακοί σύμβουλοι, κ.λπ.

3. Αἱ εις βάρος τῆς Ἑλλάδος ἄδικοι κατηγορίαι.

Πλήν τῆς ὡς ἄνω ἐπισημανθείσης τυπικῆς παρανομίας τῆς ἐπιμάχου Ἐκθέσεως θά πρέπει ἐπίσης αὕτη να χαρακτηρισθῆ ὡς πάσχουσα και οὐσιαστικήν παρανομίαν αὐτοαναιρουμένη και αὐτοδιαψευδομένη εὐχερῶς ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ὡς κάτωθι ἐπισυναπτομένων ἀδιασείστων στοιχείων.

α) ΠΡΟΣΗΛΥΤΙΣΜΟΣ:

Ἡ ἐκθεσις κατηγορεῖ την Έλλάδα, ὅτι τά Δικαστήρια αὐτῆς καταδικάζουν ἐπί προσηλυτισμῶ τούς «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά». Πρός ἀντίκρουσιν τούτου ἐπικαλούμεθα σωρείαν ἀποφάσεων τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου τῶν ΗΠΑ (Supreme Court), ἅς ἔχομεν εις χεῖρας ἡμῶν, αἱ ὁποῖαι **καταδικάζουν ἐπί προσηλυτισμῶ «μάρτυρα τοῦ Ἰεχωβά» εις ΗΠΑ.** Ἐπισημαίνομεν ἐπ' εὐκαιρία, ὅτι αἱ ΗΠΑ τυγχάνουν χώρα τοῦ Common Law και οὐχί τοῦ Βυζαντινορωμαϊκοῦ Δικαίου και ὡς ἐκ τούτου ἡ νομολογία τῶν Δικαστηρίων εις ΗΠΑ ἀποτελεῖ **πηγὴν δικαίου και ἔχει ἰσχὺν νόμου.** Ἐπομένως ἀκαίρως, ἀλυσιτελῶς και ἠθικῶς ἀπαράδεκτως ἡ ἐκθεσις κατηγορεῖ την Έλλάδα διὰ καταδικαστικὰς ἀποφάσεις ἐπί προσηλυτισμῶ, ὅταν εις την χώραν αὐτῆς ὁ προση-

λυτισμὸς τιμωρεῖται πολὺ αὐστηρότερον ἀπ' ὅτι εις την Έλλάδα. Ἡ ἐν προκειμένῳ ἐπομένως μομφή τῆς Ἐκθέσεως διὰ την Έλλάδα αὐτοαναιρεῖται και αὐτοδιαψεύδεται, **δημιουργεῖ δέ τεράστιον ἠθικὸν θέμα διεθνῶς.**

β) ΕΠΙΡΡΟΗ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ:

Ἡ ἐκθεσις περαιτέρω κατηγορεῖ την Έλλάδα, ἐπειδὴ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχει ἀποκτήσει σημαντικήν οἰκονομικήν και πολιτικήν ἐπιρροήν (The Orthodox Church wields significant political and economic influence σελ. 2).

Κατ' ἀρχήν, πρέπει να παρατηρήσωμεν, ὅτι, ἂν ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀπέκτησεν ἐπιρροήν, αὐτὸ ἀποτελεῖ ἴδιον αὐτῆς κατόρθωμα και δέν εἶναι δυνατόν να κατηγορεῖται ἡ Ἑλλάς διὰ τοῦτο. Ἐπίσης πρέπει να ἐπισημανθῆ, ὅτι τοῦτο εἶναι ἀνακόλουθον και αὐτοδιαψεύδεται, ἀφοῦ ἡ ἴδια ἡ ἐκθεσις ρητῶς ἀναφέρει, ὅτι αἱ ἐνταῦθα Ἀμερικανικαὶ Ὑπηρεσίαι δέχονται και κολακεύουν τούς ἐκπροσώπους τῶν αἱρέσεων και τῶν παραθρησκευτικῶν ὁμάδων, τῶν ὁποίων τὰς ἀπόψεις μεταφέρουν εις ΗΠΑ και αἱ ὁποῖαι τελικῶς συμπεριλαμβάνονται εις την ἐπίμαχον Ἐκθεσιν. Ἔρα ποῖος ἔχει την μεγαλύτεραν ἐπιρροήν εις την Έλλάδα, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἡ ὁποία δέν ἠδυνήθη ποτέ να «ἐντάξει» τὰς ἀπόψεις αὐτῆς εις τὰς Ἐκθέσεις τῶν ΗΠΑ, ἢ αἱ αἱρέσεις και παραθρησκευτικαὶ ὀργανώσεις, αἱ ὁποῖαι ἐπιτυχάνουν να ἐπηρεάζουν ἀμέσως και καταλυτικῶς την ἐνταῦθα Ἀμερικανικήν Πρεσβείαν και να υἱοθετοῦνται αἱ ἀπόψεις αὐτῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῶν ΗΠΑ;

Τί ὁμως συμβαίνει ἐν προκειμένῳ εις τὰς ΗΠΑ; Ὡς και εις την προηγουμένην περίπτωσιν, θά προσφύγωμεν και πάλιν εις ἀδιασείστους Ἀμερικανικὰς πηγὰς. Εἰς τὰς ΗΠΑ δέν ὑπάρχει σημαντική (significant) ἐπιρροή τῆς Ἐκκλησίας; Ἡ Χριστιανική Ἐκκλησία ἴσταται μακρὰν τῆς πολιτικῆς και οἰκονομικῆς δράσεως και δέν ἀσκεῖ καμμίαν ἐπιρροήν; Ἀντί ἄλλης ἀπαντήσεως παραπέμπομεν εις πρόσφατον ἐπιστημονικήν μελέτην

του πλέον ἐγκύρου καί ad hoc ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ «Journal of Church and State» (1998), τό ὅποιον εἰς τήν σελίδα 283 ἀναφέρει ἐπί λέξει: «Even in the United States, where there is not established Church, the Aim of the Christian Coalition, arguably the most Powerful Religious Lobby in U.S. History, is to Gain Political Power and influence so that Law and Public Policy can take on a more Distinctly Christian Character». Ἦτοι, εἰδικῶς εἰς ΗΠΑ, ὅπου δέν ὑπάρχει ἀνεγνωρισμένη Ἐκκλησία, ἡ ἐπιδίωξις τοῦ χριστιανικοῦ συνασπισμοῦ, ἀποδεδειγμένως τοῦ πλέον ἰσχυροῦ θρησκευτικοῦ Lobby εἰς τήν ἱστορίαν τῶν ΗΠΑ, εἶναι νά κερδίση πολιτικήν ἰσχύν καί ἐπιρροήν, ὥστε ὁ νόμος καί ἡ δημοσία πολιτική νά ἀποκτήσουν ἕνα πλέον εὐδιάκριτον χριστιανικόν χαρακτήρα.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ἢ ὡς εἴρηται Ἰαμερικανική ἐκθεσις κατηγορεῖ τήν Ἑλλάδα διά κάτι τό ὅποιον εἰς ΗΠΑ ἀποτελεῖ θεσμόν καί ἀδιάσειστον πραγματικότητα καί μάλιστα πολύ ἐντονώτερον ἀπ' ὅτι εἰς τήν Ἑλλάδα (τουλάχιστον δέν κατηγορεῖ τήν Ἑλλάδα, ὅτι διαθέτει πανίσχυρον θρησκευτικόν Lobby).

γ) ΜΑΘΗΜΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ:

Περαιτέρω ἡ ἐκθεσις κατηγορεῖ τήν Ἑλλάδα, ἐπειδή εἰς τά Ἑλληνικά Σχολεῖα διδάσκειται τό μάθημα τῶν θρησκευτικῶν.

Ἐπί τούτου παραπέμπομεν εἰς δημοσίευμα τῆς ἐφημερίδος «U.S.A. TODAY» τῆς 23.10.1997 σελ. 283, τό ὅποιον ἀναφέρει, ὅτι τό μάθημα τῶν θρησκευτικῶν ἐπανέρχεται εἰς τά δημόσια σχολεῖα τῶν ΗΠΑ. Μέχρι δέ τότε (23.10.1997) εἶχαν ἐπανέλθει εἰς τό 18% τῶν 16.000 ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν τῆς χώρας. (Ἐπί λέξει: About 18% of the nation's 16.000 school districts now offer some type of religious teaching).

δ. ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ:

Ἡ ἐκθεσις κατηγορεῖ ἐπίσης τήν Ἑλλάδα, ὅτι ἀναγνωρίζει προνόμια ἢ ὑπεροχήν εἰς τήν Ἐκκλησίαν.

Ἐπί τοῦ προκειμένου ἐπικαλούμεθα ἔγκυ-

ρον ἐπιστημονικήν μελέτην δημοσιευομένην εἰς τό ἐγκυρότερον Ἰαμερικανικόν νομικόν περιοδικόν «The Yale Law Journal», Ὁκτώβριος 1991. Εἰς τήν ἐν λόγω μελέτην ἀναφέρονται, μεταξύ ἄλλων, τά ἔξῃς λίαν συγκλονιστικά: Τό «Common Law» τῶν ΗΠΑ ἀναγνωρίζει ὡς πηγὴν Δικαίου τήν ἐκκλησιαστικήν νομολογίαν. Τό ἴδιον ἀναφέρεται καί εἰς τήν σελίδα 226 καί ἐπί λέξει: «The civil Law understands religious lawfinders as the legal institutions of sovereign religious communities», εἰς δέ τήν σελίδα 225 ἀναφέρεται, ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων ἀποτελοῦν δεδικασμένον διά τήν Ἰαμερικανικήν Δικαιοσύνην («The decisions of ecclesiastical courts, like every other judicial tribunal, are final»). Τέλος, εἰς τήν σελίδα 223, ὑποσημειώσεις 64 καί 65, ἀναφέρονται σωρεῖα δικαστικῶν ἀποφάσεων, αἱ ὅποια ἀναγνωρίζουν τήν ὑπεροχὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς νομολογίας. Ἡ δέ ἀποθέσις τῆς νομικῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ὑπεροχῆς τῆς Ἐκκλησίας ὑπάρχει εἰς τήν σελίδα 218, ὅπου ἀναφέρονται τά ἔξῃς συνταρακτικά: «The watson doctrine thus recognises a legal sovereignty for religious lawfinders to find law that will be ultimately and independently authoritative». Τοιούτου εἴδους προνόμια οὐδέποτε ἀνεγνωρίσθησαν εἰς τήν ἑλληνικήν Ἐκκλησίαν.

ε) ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ:

Περαιτέρω, ἡ ἐπίμαχος ἐκθεσις κατηγορεῖ τήν Ἑλλάδα, ὅτι χρηματοδοτεῖ τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καταβάλλουσα τοὺς μισθοὺς τοῦ Κλήρου.

Καί ἐπί τοῦ προκειμένου ἀποσιωπᾶ ἡ ἐκθεσις, ὅτι τήν τοιαύτην ὑποχρέωσιν ἀνέλαβεν ἡ ἑλληνική Πολιτεία ἐναντι τῆς Ἐκκλησίας λόγω τῆς παραχωρήσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας εἰς τό Κράτος καί ὡς ἀνταλλαγὴν καί ἀκόμη, ὅτι διά τοῦ νόμου 536/1945 (ὡς ἐτροποποιήθη δι' ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 469/1968) καθωρίσθη, ὅτι **τό 35% τῶν πάσης φύσεως εἰσπράξεων τῆς ἐκκλησίας περιέρχονται εἰς τό κράτος προκειμένου νά χρησιμοποιοῦνται διά τήν μισθοδοσίαν τοῦ κλήρου.** Τό

ποσόν επομένως, διά τοῦ ὁποίου τό Ἑλληνικόν Κράτος φορολογεῖ τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἶναι τεράστιον καί καλύπτει τήν μισθοδοσίαν τοῦ Κλήρου. Κάτι ἀνάλογον, βεβαίως, δέν εἶναι δυνατόν νά γίνη διά τās αἰρέσεις καί τās παραθρησκευτικῆς ομάδας, καθ' ὅσον τά ἔσοδα αὐτῶν δέν εἶναι φανερά καί τό Κράτος δέν δύναται νά τά φορολογήσῃ. Ἡ ἐν λόγῳ παρατήρησις ἰσχύει καί διά τόν ἄλλον ἰσχυρισμόν τῆς Ἐκθέσεως, ὅτι τό Κράτος φορολογεῖ ἐλαφρύτερον τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἔναντι τῶν λοιπῶν Αἱρέσεων καί Παραθρησκευτικῶν. Ἐνῶ συμβαίνει ἀκριβῶς τό ἀντίθετον, ὅτι δηλαδή αἱ αἰρέσεις καί αἱ παραθρησκευτικαί ὀργανώσεις, λειτουργοῦσαι ὑπό μορφήν Σωματείων, οὐδὲν φορολογοῦνται. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω καί οἱ ἐν προκειμένῳ ἰσχυρισμοί τῆς Ἐκθέσεως καταρρέουν ἀφ' ἑαυτῶν καί **δημιουργοῦν τεράστιον ΗΘΙΚΟΝ ΘΕΜΑ** διά τό Ἑπιχειρηματικόν Ἐξωτερικῶν τῶν ΗΠΑ καί διά τήν ἐν Ἑλλάδι Ἀμερικανικήν Πρεσβείαν. Καί τοῦτο διότι κατηγοροῦν τήν Ἑλλάδα διά τό φορολογικόν αὐτῆς καθεστῶς καί ἀντί νά ἐλέγξουν, τί προβλέπουν οἱ ἀντίστοιχοι νόμοι, ἀποδέχονται (ἐν ἀκατανοήτῳ ἀφελείᾳ), ὅτι τούς δηλώνουν ἐπί τοῦ προκειμένου ὅτι ἰσχύει, οἱ ἐκπρόσωποι τῶν αἱρέσεων καί τῶν παραθρησκευτικῶν. Αὐτό μάλιστα εἶναι πρωφανές καί ἀνήκουστον, νά ἐνδιαφέρεται κάποιος νά πληροφορηθῇ τί ἰσχύει ἐπί τῆς φορολογίας τῶν Ἐκκλησιῶν καί ἀντί νά προστρέχῃ εἰς τό κείμενον τῶν ἰσχυόντων νόμων, νά προστρέχῃ εἰς πρόσωπα ἀνεύθυνα, στερούμενα ἐξειδικευμένων νομικῶν καί φορολογικῶν γνώσεων, ἀλλά καί ἀντικειμενικότητος.

στ) ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΡΑΤΟΥΣ-ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ:

Ἡ ἔκθεσις κατηγορεῖ περαιτέρω τήν Ἑλλάδα, διότι διατηρεῖ «θεσμιοθετημένους δεσμούς» (Institutionalised link) μετὰ τῆς Ἐκκλησίας. Προφανῶς κατηγορεῖ τήν Ἑλλάδα,

διότι τό Κράτος δέν ἔχει χωρισθεῖ ἀπό τήν Ἐκκλησίαν. Ἀλλά τί γίνεται καί ἐν προκειμένῳ εἰς ΗΠΑ; Ἐπειδή ὡς γνωστόν εἰς ΗΠΑ ἐφαρμόζεται τό Common law (ὁπότε ἡ νομολογία ἀποτελεῖ πηγὴν δικαίου καί ἐνέχει ἰσχύν νόμου), ἐπικαλούμεθα τήν ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου (Supreme court) Νο 343 U.S. 306, ἡ ὁποία ἀναφέρει ρητῶς, ὅτι συμφώνως πρὸς τό Ἀμερικανικόν Σύνταγμα, χωρισμός Κράτους καί Ἐκκλησίας **δέν ὑπάρχει** (ἐπί λέξει: «The first amendment, however, does not say that in every and all respects there shall be a separation of church and state»). Ἡ ἰδία ἀπόφασις ἀναφέρει περαιτέρω, ὅτι τό Κράτος δέν ἐπιτρέπεται νά ἐμποδίζει τήν Ἐκκλησίαν νά αὐξήσῃ τήν ἐπιρροήν αὐτῆς. Τό δεδομένον τοῦτο, δηλαδή, ὅτι ἡ Ἀμερικανική νομολογία ἀποκρούει τόν χωρισμόν Κράτους-Ἐκκλησίας, ἀναφέρεται καί ἀλλαχοῦ.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι αἱ ΗΠΑ δέν ἔχουν τό ἠθικόν δικαίωμα νά κατηγοροῦν τήν Ἑλλάδα, διά συμπεριφορὰν τήν ὁποίαν αὐταὶ αἱ ἴδιαι ἐφαρμόζουν, σέβονται καί τηροῦν καί μάλιστα διά πλήρους νομικῆς κατοχυρώσεως.

ζ) ΑΝΤΙΠΡΗΣΙΑΙ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΝ:

Περαιτέρω ἡ ἐπίμαχος ἔκθεσις κατηγορεῖ τήν Ἑλλάδα, διότι καίτοι ἀπαλλάσσει τούς ἀντιρρησίας ἀπό τήν στρατεύσιν, ἐν τούτοις κάποιος «Μάρτυς τοῦ Ἰεχωβά» δέν ἀπηλλάγη αὐτῆς, διότι ὑπέβαλεν τὰ δικαιολογητικά αὐτοῦ ἐκπροθέσμως, ἀναφέρει δέ, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ μοναδική περίπτωση μὴ ἀπαλλαγῆς Μάρτυρος τοῦ Ἰεχωβά ἐκ τῆς στρατεύσεως. Ἐξ αὐτῆς τῆς ἀναφορᾶς διαπιστώνομεν, ὅτι **ἡ Ἀμερικανική Πρεσβεία εἰς τήν Ἑλλάδα ἀσκεῖ κατασκοπεῖαν εἰς ἄρα τῆς χώρας ἡμῶν**,* ἀφοῦ ἔχει ἐξαπολύσει μυστικούς πράκτορας μέ ἐντολήν νά παρακολουθοῦν πᾶσαν

* Σ.σ.: Αὐτό τό σημεῖο διώρθωσεν, ὡς ἀναφέρομεν εἰς τήν ἀρχήν, μεταγενεστέρα συνοδική ἀνακοίνωσις, ἡ ὁποία ἀναφέρει ἐπί λέξει τὰ ἑξῆς:

Συμπληρωματικόν Δελτίον Τύπου.

«Ἐν σχέσει μέ τήν παρὰ γραφον ζ' τοῦ ὡς ἄνω (30.9.'99) Δελτίου Τύπου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

περίπτωσιν ἀπαλλαγῆς ἀντιρρησίου συνειδήσεως ἀπό τήν στράτευσιν διεισδύοντας φυσικῶς εἰς τὰ ἀπόρρητα ἀρχεῖα τοῦ στρατεύματος. Ἄλλως πῶς θά ἠδύνατο νά γνωρίζουν, ὅτι ἡ ἐν προκειμένῳ περίπτωσις εἶναι ἡ μοναδική μὴ χορηγήσεως ἀπαλλαγῆς ἐκ τῆς στρατεύσεως;

Τίθεται ὁμῶς τὸ ἐρώτημα: τί ἰσχύει ἐν προκειμένῳ ἀντιστοίχως εἰς τὰς ΗΠΑ; Αἱ Ἀμερικανικαὶ Ὑπηρεσίαι ἀπαλλάσσουν σωρηδόν ἀπό τήν στράτευσιν πάντα δηλοῦντα, ὅτι τυγχάνει ἀντιρρησίας συνειδήσεως ἢ ὄχι; Ἀντί ἄλλων ἐπικαλούμεθα τὸ ἐγκυρώτερον ἔργον Συνταγματικοῦ Δικαίου τὸ ὁποῖον ὑπάρχει εἰς τὰς ΗΠΑ, ἢτοι τήν «ENCYCLOPEDIA OF THE AMERICAN CONSTITUTION» τῶν Levy-Karst καὶ Mahoney, 1986. Τὸ Κλασικόν αὐτὸ ἔργον (εὐρισκόμενον, ὡς ἐξηκριδώσαμεν, καὶ εἰς πάσας τὰς ἐπιστημονικὰς βιβλιοθήκας τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν ΗΠΑ) εἰς τήν σελίδα 1540 ἀναφέρει, ὅτι ἡ πλειοψηφία τῆς νομολογίας τῶν ΗΠΑ δέχεται, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ ἀντιρρησίου συνειδήσεως νά μὴ λάβῃ μέρος εἰς πόλεμον λόγῳ σεβασμοῦ τῶν θρησκευτικῶν αὐτοῦ πεποιθήσεων πρέπει νά σταθμίζεται πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἔθνους νά προστατεύεται ἀπὸ ἐξωτερικούς ἐχθρούς (ἐπὶ λέξει: «The right of an objector not to violate his religious conscience by engaging in war must be weighed against the nation's interest in defending itself against foreign enemies, in such weighing the latter interest may be adjudged the weightier. The

majority of the court accepted this rule»). Καὶ ἐφ' ὅσον ἐν προκειμένῳ πρόκειται διὰ χώραν τοῦ Common Law ὑπενθυμίζομεν διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν, ὅτι ἐκεῖ ἡ νομολογία ἀποτελεῖ πηγὴν Δικαίου. Δηλαδή ἡ ὡς ἄνω ἀναφερομένη ρύθμισις ἀποτελεῖ νόμον. Περαιτέρω (εἰς τήν ἰδίαν σελίδα) ἀναφέρεται, ὅτι πᾶσα σχετικὴ ἀμφιβολία ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω σταθμίσεων λύεται ὑπὲρ τοῦ Κράτους (ἐπὶ λέξει: «Any doubt as to relative weights must be resolved in favor of the state»). Εἰς τήν ἐπομένην σελίδα 1541 ἀναφέρεται, ὅτι τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα πρέπει νά ὑποχωροῦν, ἐάν κινδυνεύει τὸ ἔθνος («No interest of the Government is deemed more important than defense against a foreign enemy. Individual liberties secured by the constitution. Must be yield when the nation's safety is in peril.»). Τέλος εἰς τήν ἰδίαν σελίδα ἀναφέρεται, ὅτι ἡ ἀπαλλαγὴ τῶν ἀντιρρησιῶν συνειδήσεως ἀπὸ τήν στράτευσιν δέν ἀποτελεῖ ἀτομικὸν δικαίωμα προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ Συντάγματος. Ἀποτελεῖ ἀπλῶς μίαν χαριστικὴν πράξιν χορηγηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Κογκρέσσου καὶ ὑποκειμένην εἰς ἀνάκλησιν, ὅποτεδήποτε τὸ ἐπιβάλλει ἡ ἐθνικὴ ἄμυνα (ἐπὶ λέξει: «Exemption of Quakers and other whose religious conscience forbids them to engage in military service cannot be deemed a constitutional right but only a privilege accorded by Congress and thus subject to revocation at any time the congress deems that to be necessary for national defence»).

Κατ' ἀκολουθίαν ὅλων τῶν ἀνωτέρω συγκλονιστικῶν καὶ ἀποκαλυπτικῶν, ὡς πρὸς τὸ

πού ἀποτελεῖ ἀπάντησιν τῆς Ἐκκλησίας μας στὶς αἰτιάσεις τῆς γνωστῆς ἐκθέσεως τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν «περὶ τῆς κρατοῦσης στὴν Ἑλλάδα καταστάσεως στὸν τομέα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας», διευκρινίζεται ὅτι ἐκ παραδρομῆς τοῦ μεταφραστοῦ τοῦ ἀμερικανικοῦ κειμένου, ἐξελήφθη ἡ περίπτωσις (In one case) τοῦ ἕλληνοσ Μάρτυρος τοῦ Ἰεχωβά, πού δέν ἀπηλλάγη τῆς στρατεύσεως, ὡς ἡ μία καὶ μοναδική (the one case) τοιαύτης ἐξαιρέσεως, μέ συνέπειαν νά θεμελιωθῇ ἐπὶ τῆς σφαλερᾶς αὐτῆς δάσεως ὁ ἐπόμενος ἰσχυρισμός ὅτι ἡ Ἀμερικανικὴ Πρεσβεία εἰς τήν Ἑλλάδα ἀσκεῖ κατασκοπεῖαν εἰς βάρος τῆς χώρας μας, ἀφοῦ ἔχει ἐξαπολύσει μυστικούς πράκτορες μέ ἐντολήν νά παρακολουθοῦν πᾶσαν περίπτωσιν ἀπαλλαγῆς ἀντιρρησίου συνειδήσεως. Ἄλλως πῶς θά ἠδύνατο νά γνωρίζουν, ὅτι ἡ ἐν προκειμένῳ περίπτωσις εἶναι ἡ μοναδική μὴ χορηγήσεως ἀπαλλαγῆς ἐκ τῆς στρατεύσεως;

Εἶναι προφανές ὅτι ἡ τελευταία αὐτὴ παράγραφος στηριχθεῖσα σέ ἐσφαλμένην ἀπόδοσιν τοῦ ἀγγλικοῦ κειμένου κεῖται ἐκτὸς τῶν ἀληθῶν προθέσεων τῆς Ἐκκλησίας καὶ συνιστᾷ ἄδικον μεταχείρισιν τοῦ κειμένου καὶ τῶν Ὑπηρεσιῶν πού τὸ συνέταξαν. Διὸ καὶ ἀποσύρεται διαγραφομένη παντελῶς.»

τί ισχύει ἐν προκειμένῳ εἰς τὰς ΗΠΑ (πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προκύπτει, ἀποκρύπτεται ἐπιμελῶς ἀλλὰ καὶ ἠθικῶς ἀνεπιτρέπτως διὰ τὴν κατηγορηθῆ ἀδίκως ἢ Ἑλλάς), συνάγεται πανηγυρικῶς, ὅτι ἅπασαι αἱ προαναφερόμεναι ὡς ἄνω κατηγορίαι τῆς ἐπιμάχου Ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν ἀντιρρησιῶν συνειδήσεως εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος αὐτοαναιροῦνται καὶ

αὐτοδιαψεύδονται εἰς βαθμὸν ἀπόλυτον καὶ καταλυτικόν. **Δημιουργοῦν δὲ τεράστιον ἠθικόν θέμα διὰ τὴν Κυβέρνησιν τῶν ΗΠΑ** ὡς ἐκτοξεύουσιν ἀντικειμενικῶς ἐξ ὁλοκλήρου ἀβασίμους μομφάς καὶ κατηγορίας εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος δι' ὑπαιτίου ἀποσιωπήσεως, ὅτι εἰς ΗΠΑ αἱ ἀντίστοιχοι ρυθμίσεις τυγχάνουν ἀπείρως αὐστηρότεροι.



ΤΙ ΕΣΤΙ ΠΑΠΑΣ

Ἄπ. Πρωτοπρ. π. Γεώργιος Μεταλληνός,
καθηγητῆς Πανεπιστημίου,
ἀπαντᾷ στό ἐρώτημα «Τί ἐστὶ πάπας».

Ἄπομαγνητοφωνημένη συνομιλία ἀπὸ τὴν τηλεοπτικὴ ἐκπομπή τῆς δημοσιογράφου Λιάνας Κανέλλη «Τὰ ἑπτὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα» (TV Seven 1/9/1999), μέ θέμα τὴν συζητούμενη τότε ἀκόμη ἐπίσκεψη τοῦ πάπα στήν Ἑλλάδα.

Ἔρ. (Λιάνα Κανέλλη): Τί ἐστὶ πάπας;

Ἄπ. (π. Γεώργιος Μεταλληνός): Εἰς τὴν Τουρκοκρατία ὑπάρχει μιά σειρὰ ἔργων μέ τόν τίτλο «τί ἐστὶ πάπας». Ὁ πάπας εἶναι διφυής καὶ δισυνόστατος εἰς τὴν ιδιότητά του, τὴν πολιτικὴ καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴ - θρησκευτικὴ. Πρῶτον εἶναι βασιλεὺς τοῦ κράτους τοῦ Βατικανοῦ. Ἡ ἐπίσημη τιτλοφορία τοῦ πάπα εἶναι «Souverain du Vatican». Τὸ Βατικανὸν δὲ εἶναι κράτος μέ τίς γνωστὲς ποιητικὰ καὶ «πνευματικὰ» διαστάσεις. Παλαιότερα ὀνόμαζαν τόν πάπα «Imperatorem totius mundi», δηλαδή «αὐτοκράτορα ὅλου τοῦ κόσμου». Ἄς μείνουμε ὅμως στήν ἐποχή μας. Εἶναι βασιλεὺς, ἔχει πρωθυπουργό, ἔχει ὑπουργούς, πρεσβευτές, πρέσβεις, ὅπως εἶναι ὁ νοῦτσιος πού ὑπάρχει στήν Ἑλλάδα. Ὁ παπισμός λοιπόν ἢ ὁ πάπας ὑπὸ τὴν πολιτικὴν του ιδιότητα εἶναι τὸ θλιβερότερο κατάλοιπο τῆς φραγκοκρατικῆς φεουδαρχίας, διότι ταυτόχρονα ἔχει καὶ τίς δύο ιδιότητες. Ἀλλάζει καπέλο,

ἐπιτρέπτε μου νὰ τὸ πῶ τόσο ἀπλά, ἀλλάζει καπέλο καὶ τὴν μιά γίνεται βασιλιάς, τὴν ἄλλη γίνεται ἐκκλησιαστικὸς ἀρχηγός. Αὐτὸ εἶναι θεοκρατία. Ἐμεῖς δὲν ἔχουμε θεοκρατία στήν παράδοσή μας, γιατί κάνουμε διαχωρισμὸ τῶν διακονικῶν ἐξουσιῶν, ὅπως τίς ὀνομάζουμε, τῆς πνευματικῆς καὶ τῆς πολιτικῆς ἢ πολιτειακῆς. Ὡς πολιτικὸς ἀρχηγός ὁ πάπας - καὶ αὐτὸ τὸ λέγω γιὰ ἐκείνους πού ἐλαφρᾶ τῆ καρδιά γράφουν χωρὶς νὰ ξέρουν τί ἐστὶ πάπας - εἶναι τὸ σημαντικότερο ἔρρισμα τῆς ἀπολυταρχίας καὶ δικτατορίας. Αὐτὸ θὰ πεῖ παπισμός. Γι' αὐτὸ ὅταν θέλουμε νὰ δηλώσουμε τὸν ἀπολυτισμὸ, ὅπως ἔλεγαν παλαιά, λέγουμε: «πάπας εἶσαι;» Διότι αὐτὸ εἶναι γεγονός. Ὁ καθηγητῆς Χρῆστος Γιανναρᾶς μᾶς ἔχει δώσει τὸ '78 - 79 ἓνα ἀπὸ τὰ ὑπεροχότερα βιβλία του «Ἀλήθεια καὶ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας». Τὸ βιβλίον αὐτὸ παραλληλίζει ἢ μᾶλλον καταγράφει τὸ πῶς ἀπὸ τὸ Βατικανὸν προῆλθε τὸ σταλινικὸ Κρεμλίνο.

Ἡ δευτέρη ὄψη. Θὰ ἔλθει ὡς ἐκκλησιαστικὸς ἀρχηγός. Τὸ πρωτεῖον παγκοσμίου ἐξουσίας, τὸ ἀλάθητο τοῦ πάπα, ἢ ἀξίωση νὰ εἶναι δικάριος, ἀντιπρόσωπος δηλαδή τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, εἶναι ἡ οὐσιαστικότερη διαστρέβλωση τοῦ Χριστιανισμοῦ. Μᾶς κατηγοροῦν καὶ μᾶς τούς ἱερεῖς, τούς ἐπισκόπους ὅτι ἐνεργοῦμε παπικά. Καὶ εἶναι γεγονός. Αὐτὸ ὅμως σὲ μᾶς ἐλέγχεται, διότι εἶναι προσωπικὴ ἁμαρτία ἢ δεσποτοκρατία ἢ παπικὴ στάση. Ἐκεῖ εἶναι θεσμοποίηση τῆς ἁμαρτίας. Δηλαδή, ἂν δὲν δεχθεῖς τὸν πάπα μέ τὸ

ἀπόλυτο πρωτεῖο τῆς ἐξουσίας καί τό ἀλάθη-
το, δέν εἶσαι χριστιανός, δέν σώζεσαι. Ἄρα
ἔχουμε θεσμοποίηση καί δογματοποίηση τῆς
πτώσεως, τῆς ἀμαρτίας. Ὅποτε, ἡ ὑπό τήν
μία ιδιότητα γίνεи δεκτός ἡ ὑπό τήν ἄλλη,
πρόκειται γιά ἐπίσημη κατάφαση καί
ἀναγνώριση τῆς ιδιότητος, ὑπό τήν ὁποία θά
γίνεи δεκτός, ἡ καί τῶν δύο ιδιοτήτων, ἄν
τυχόν τόν κάνουμε ἔτσι δεκτό.
Ἐκκλησιαστικά λοιπόν δέν μπορεῖ νά τεθεῖ
θέμα. Ὁ πάπας ὡς προσκυνητής μπορεῖ νά
προσκυνήσει ὅπου θέλει, ἀλλά νά γίνεи δε-
κτός ἐπισήμως ἀπό πλευρᾶς Ἐκκλησίας, ὅ-
πως λ.χ. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης, αὐτό εἶ-
ναι ἀδύνατο. Ἡ πολιτεία καί κάθε πολιτεία
πού ὑπό τάς παρούσας συνθήκας καί μέ τίς
σχέσεις πού ἀναπτύσσονται στό χῶρο τῆς Εὐ-
ρώπης καί τοῦ κόσμου ἀσκει τήν ἐξουσία, θά
ἔχει μεγάλο πρόβλημα. Δέν εἶμαι ἐνήμερος
ἀπολύτως, ἀλλά ἀπό ὅσα γνωρίζω, γιατί ἔχω
μιλήσει καί μέ πολιτικά πρόσωπα, οἱ πιέσεις
πού ἀσκοῦνται εἶναι τεράστιες. Εἰς τήν Εὐ-
ρώπη ὁ πάπας ἠγεῖται τοῦ Ρωμαιοκαθολικοῦ
στοιχείου. Γνωρίζουμε τί δύναμη ἔχει.

Τό Βατικανό παραμένει ἡ μεγαλύτερη ἀν-
θελληνική δύναμις καί προπαγάνδα στόν κό-
σμο.

Νά μιλήσουμε γιά τό Σκοπιανό πρόβλημα,
τό λεγόμενο Μακεδονικό; Ἐκθέσεις Ἑλληνι-
κῆς ἀγιογραφίας παρουσιαζόταν στά προη-
γούμενα χρόνια στό Βατικανό ὡς
Μακεδονική τέχνη. Ἡ διασύνδεση τοῦ
Βατικανοῦ μέ τήν λεγόμενη Μακεδονική
Ἐκκλησία, ἡ ὁποία εἶναι σχισματική ἐκκλη-
σία. Μάλιστα ἐδιάβασα εἰς τόν τύπο, μπορεῖ
νά εἶναι ψέμα καί μακάρι νά εἶναι ψέμα, ὅτι
ἐδίδοντο ὑποσχέσεις ἀνακηρύξεως αὐτῆς τῆς
Ἐκκλησίας σέ Πατριαρχεῖο, ἐφόσον θά ἐγίνε-
το Οὐνιτική Ἐκκλησία. Νά μιλήσουμε γιά
τήν Οὐνία; Τήν πολιορκητική μηχανή; Ἐδῶ
στήν Ἑλλάδα, ἐπειδή ἔχουμε νοῦτσιο τοῦ
πάπα καί ἀκμαῖο Ρωμαιοκαθολικό στοιχεῖο,
ἡ Οὐνία δέν παίξει μεγάλο ρόλο σήμερα.
Ἄλλά ἄς δεῖτε τήν δράση της στήν ἀνατολική
Εὐρώπη, στή Μέση Ἀνατολή. Στό Freising τό
1990 -δίπλα στό Μόναχο- εἶχαν ληφθεῖ
ἀποφάσεις, στό ἄρθρο 6, πού ἦταν πραγματι-
κά περιοριστικές στήν δράση τῆς Οὐνίας καί
ὡς ἓνα σημεῖο ὀρθόδοξης. Εἰς τό Μπαλαμάντ

ὁμως καταξιώνεται ἡ Οὐνία τό 1993.

Τό Κυπριακό. Πότε μίλησε τό Βατικανό
γιά μᾶς θετικά; Πῶς ἔχουμε τήν ἀφέλεια νά
πιστεύουμε ὅτι σήμερα θά πάρει θετική θέση;
Ὅταν ἐνισχύει τόν Μουσουλμανικό κόσμο
στήν Βαλκανική, ὅταν ζητεῖ συγγνώμη ἀπό
τούς Μουσουλμάνους γιά ὅ,τι ἔκαναν οἱ
Δυτικοί μέ τίς Σταυροφορίες ἐναντι τῶν Μου-
σουλμάνων; Ζήτησε ἔστω τυπικά συγγνώμη
ἀπό μᾶς τούς Ὁρθοδόξους; Ὅποτε ἡ ἄρνηση
αὐτή νά δεχθοῦμε ἐπίσημα καί νά ἀναγνωρί-
σουμε τόν παπικό θεσμό, ὑπό τίς δύο μάλιστα
ιδιότητές του, πιστεύω ὅτι εἶναι ἡ μεγαλύτερη
ἐκδήλωση ἀγάπης.

Τελευταῖα σέ κάποιο συνέδριο παρουσία-
σα τόν Μᾶρκο τόν Εὐγενικό, τόν Γρηγόριο
τόν Παλαμᾶ καί τόν Μέγα Φώτιο, πηγαίνο-
ντας ἀναδρομικά, ὡς τούς ἀγαπῶντας καθ’
ὑπερβολήν τή δυτική χριστιανοσύνη, διότι ἡ
κριτική τους, δέν ἦταν κριτική ἐξουθενώσε-
ως, ἦταν κριτική προσπάθεια νά ἐπαναφέ-
ρουν τόν παπισμό εἰς τά πλαίσια τῆς Ἐκκλη-
σίας τοῦ Χριστοῦ.

Ἐρ. (Λιάνα Κανέλλη): Θά μᾶς βοηθήσει
τό Βατικανό;

Ἀπ. (π. Γεώργιος Μεταλληνός): Τήν βοή-
θεια ἀπό τήν Ρώμη τήν περιμένουμε ἀπό τό
1453 ὡς σήμερα. Ὁ μέγας Βυζαντινολόγος
ὁ Στῆβεν Ράνσιμαν ἀκολουθούμενος καί ἀπό
τόν Γκέοργκ Ὁστρογκόρσκυ, τόν Ὁμπολέν-
σκυ, τήν δική μας Ἀρβελέρ καί λοιπούς, δια-
τυπώνουν τήν ἐξῆς κρίση: Τί θά κατανοῦσα-
με, λέει ἡ Ἀρβελέρ, ἐάν δεχόμεθα τή βοήθεια
μέ τήν ὑποταγή στόν πάπα; Τότε δέ, ἡ ὑποτα-
γή, δέν ἦταν μόνο θρησκευτική, ἦταν πολιτι-
κοεκκλησιαστική. Αὐτά στήν παράδοσή μας,
ἀκόμη καί σήμερα, εἶναι δύο ὅψεις τῆς ἰδίας
πραγματικότητας. Ὅποτε, λέει ἡ Ἀρβελέρ, τί
θά γινόμασταν; Προτεκτοράτο κάποιας δυτι-
κῆς δυνάμεως καί κυρίως τῆς Ρώμης, τοῦ
κράτους τοῦ Πάπα. Ὁ Ράνσιμαν τό ξεκαθα-
ρίζει. Ἐπειδή ἀκριβῶς ἀρνηθήκαμε, μπορέ-
σαμε νά ἐπιβιώσουμε.

Δέν εἶναι λοιπόν μισαλλοδοξία. Αὐτά λέ-
γονται ἀπό ἀγάπη καί ὁ Θεός τό ξέρεи ὅτι λέ-
γονται ἀπό ἀγάπη.

Τό 1922, ὅταν ἐγίνεи ἡ Μικρασιατική κατα-
στροφή, τό Βατικανό διεκήρυνε, εἶναι δημο-
σιευμένα τά κείμενα αὐτά ἀπό τόν π.

Χρυσόστομο Παπαδόπουλο πρώην αρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν σέ μιὰ μελέτη του γιὰ τὴν Οὐνία (μέ παραπομπές) ὅτι καλύτερα ἢ ἡμισέληνος στήν Ἀγία Σοφία παρὰ ὁ Ἑλληνικός Σταυρός!! Σὰ νὰ ἔχουμε ἐμεῖς ἄλλο Σταυρό!

Θὰ περίμενα ἤδη ὁ πάπας νὰ ἔχει πάρει θέση γιὰ τὴ λύση τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος. Νὰ ἔχει πάρει θέση ριζικά ἀντίθετη ἀπὸ τὰ συμφέροντα τῆς Δύσεως στό δράμα αὐτό, πού παίχθηκε στή γειτονική μας Βαλκανική, ὅπου ξέρουμε τό ρόλο τοῦ Βατικανοῦ, τὰ ἐγκλήματα του. Ὅταν ἀγιοποιεῖ πρόσφατα τόν Στέπινatz, τόν ἀρχιδολοφόνο, ὁ ὁποῖος ἠγγέιτο τῆς δολοφονίας 800.000 Σέρβων, ἐπειδὴ δέν ἔγιναν Οὐνίτες. Ὅταν σήμερα ἡ Σερβική Ἐκκλησία πλήρωσε τό γεγονός, ὅτι δέν δέχτηκε νὰ πάει ἐκεῖ ὁ πάπας. Ἐγὼ εἶμαι ὀπαδός τοῦ Λεωνίδα καί τοῦ Ἀθανασίου Διάκου. Ἐπομένως μ' ἀρέσει νὰ κρατήσω μιὰ ἀξιοπρέπεια μέσα στήν ἱστορία, παρὰ νὰ ὑποχωρῶ, περιμένοντας βοήθεια, πού μακάρι νὰ ἤρχετο. Δέν θὰ ἔρθει ὅμως ἡ βοήθεια ποτέ. Αὐτὰ ἔλεγαν καί ὁ Ἅγιος Μάρκος ὁ Εὐγενικός καί ὁ Γεώργιος Σχολάριος.

Καί τό τελευταῖο. Ἐγείναι ὁ πάπας τῆς κινήσεως, ὄχι γιὰ τὴν ἔνωση τῶν Χριστιανῶν, ἀλλά γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς πανθηρησκείας στόν κόσμο. Ἐχουν συναντήσεις πανθηρησκιακές εἰς τὴν Ἀσίζη, γι' αὐτό ὀνομάζονται Ἀσίζη 1 (1986), Ἀσίζη 2 (1994), καί πρόσφατα στήν Ρουμανία. Ὅποτε, λοιπόν, ὁ σκοπός του δέν εἶναι ἡ ἔνωση τῶν Χριστιανῶν, ἀλλά ἡ ἰσοπέδωσις τῶν πάντων μέσα στό πνεῦμα τῆς

Νέας Ἐποχῆς καί τῆς Νέας Τάξεως Πραγμάτων. Ξέρετε γιατί πῆγε πρόσφατα στή Ρουμανία; Διότι τό ἐπέτρεψε ἡ πίεση τῶν ἀνατολικῶν Χριστιανῶν, πού θέλουν νὰ μποῦν στήν Ἐνωμένη Εὐρώπη καί ὁ πάπας ἔρχεται καί τούς πιέζει ἀπαιτώντας τὴ δική του ἀναγνώριση. Προσέξτε εἶναι ἀναγνώριση πολιτική καί ἐκκλησιαστική τοῦ παπικοῦ θεσμοῦ. Δέν ἔχω τίποτε μέ τό πρόσωπο τοῦ συγκεκριμένου πάπα, ὁ Θεός τό ξέρει. Ὅποτε, λοιπόν, ἄρχισε ἡ πίεση πρὸς τὴν Ρουμανία, μέ ἀποτέλεσμα νὰ παρατηρεῖται διαίρεση καί διαρροή πρὸς ἄλλες κατευθύνσεις, πρὸς τούς παλαιομερολογίτες, ἂν θέλετε. Θὰ δεῖτε, αὐτό πού φοβοῦμαι -καί δέν τό ἐκτοξεύω ὡς ἀπειλή- εἶναι διάσπαση τοῦ λαοῦ μας. Ἦδη φαίνεται στίς ἐρωτήσεις πού μᾶς ὑποβλήθηκαν. Πιστεύω, λοιπόν, ὅτι ἀφοῦ δέν προηγεῖται κάποια ἐνέργεια ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καί ἡ πολιτεία ὀφείλει νὰ εἶναι πολύ προσεκτική. Τέλος πάντων, ἡ Ἑλληνική πολιτεία ἄς τόν ὑποδεχθεῖ ὅπως θέλει. Ἡ Ἐκκλησία δέν μπορεῖ νὰ τόν ὑποδεχθεῖ ποτέ ὅμως ὡς Πάπα, διότι ἐμεῖς οὔτε κοκκορδάτο θὰ συνάψουμε ποτέ (πνευματικά, εννοῶ), οὔτε νούντισιο τοῦ πάπα ἔχουμε ἀνάμεσά μας. Ἀλλά ἀπὸ κεῖ καί πέρα ἡ πολιτεία θὰ μποροῦσε νὰ τό κάνει, ἂν εἶχε κάποια σημαντική τοποθέτηση τοῦ πάπα ὑπὲρ τῶν δικαίων καί ἱστορικῶς ἀναγνωρισμένων Ἑλληνικῶν συμφερόντων...

Ἐν τούτοις στόν «Ὁμπσερδατόρε Ρομάνο», τὴν ἐπίσημη ἐφημερίδα τοῦ

Πληροφοροῦμε τούς ἀγαπητούς μας ἀναγνώστες ὅτι ἐκυκλοφορήθη ὡς ἐκδοση τοῦ περιοδικοῦ μας τό «**Υπόμνημα περὶ Οἰκουμενισμοῦ**» τό ὁποῖον ὑπεβλήθη πρὸς τόν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλον. Ἐκτενῆς περίληψη τοῦ «Υπόμνηματος» εἶχε δημοσιευθεῖ στό τεῦχος 3 τῆς «Παρακαταθήκης».

Πρόκειται γιὰ βιβλίο σχήματος 8ου ἀποτελούμενον ἐξ 60 περίπου σελίδων.

Ἐξαντληθείσης ἤδη τῆς πρώτης ἐκδόσεως, προέδωμεν εἰς τὴν δευτέραν.

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι μποροῦν νὰ μᾶς γράψουν νὰ τούς τό στείλουμε δωρεάν. Θὰ ἐπιδαρυνθοῦν μόνον μέ τὰ ἔξοδα ἀποστολῆς. (Μποροῦν στήν ἐπιστολήν των νὰ ἐσωκλείσουν γραμματόσημον 220 δραχμῶν).

Η ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ
Του κ. Γεωργίου Μαντζαρίδη, Καθηγητού Θεολογικής Σχολής
Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Μέ αφορμή τό θέμα τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Πάπα στήν Ἀθήνα δημοσιεύθηκαν στήν «Ἐρευνα» τῆς ἐφημερίδας «Ἡμερησία» ἀπόψεις τοῦ καρδινάλιου τῆς Μπολόνια Ἐρσίλιο Τονίνι καί τοῦ Ἰησουίτη ἱερέα Μπαρτολομέο Σόρτζε γιά τό διάλογο μέ τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Ἐπειδή μέ τά γραφόμενα δίνεται ἡ ἐντύπωση ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία διακατέχεται ἀπό ἀδικαιολόγητη δυσπιστία καί καχυποψία ἀπέναντι στήν εἰλικρινή προσέγγιση πού ἐπιχειροῦν οἱ Ρωμαιοκαθολικοί, θά ἤθελα νά σχολιάσω μέ κάθε δυνατή συντομία τίς βασικές θέσεις τους πού δημοσιεύθηκαν στήν «Ἐρευνα» (11-12 Σεπτεμβρίου 1999).

Σωστά σημειώνεται ἀπό τόν καρδινάλιο τῆς Μπολόνια ὅτι σήμερα φαίνεται νά κυριαρχεῖ τό κλίμα τῆς καχυποψίας καί ἡ νοοτροπία τῆς δυσπιστίας ἐνῶ «εἶναι ἡ ἐποχή τῆς προσέγγισης» καί «ἡ στιγμή τῆς οὐσιαστικῆς ἀναζήτησης τῆς θεολογικῆς οὐσίας τῆς πίστεως».

Γιατί ὅμως νά συμβαίνουν αὐτά; Ποῦ ὀφείλονται οἱ καχυποψίες καί πῶς δημιουργοῦνται οἱ δυσπιστίες; Οἱ θέσεις τῶν Ὁρθοδόξων στό διάλογο μέ τούς Ρωμαιοκαθολικούς ἦταν καί παραμένουν σαφεῖς. Τό μόνιμο ἀγκάθι, πού κεντρίζει, ἀλλά καί ταυτόχρονα φαίνεται νά ἐκφράζει τή στάση τοῦ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ ἀπέναντι στήν Ὁρθοδοξία, εἶναι ἡ Οὐνία. Ἄς μή προβάλλεται ὡς προπέτασμα γιά τή διατήρησή καί τήν προώθησή της τό δικαίωμα «τῶν πιστῶν πού ἔζησαν τήν κληρονομιά τοῦ καθολικισμοῦ νά συνεχίσουν νά ἀσκοῦν τήν πίστη τους μέ βάση τά δεδομένα αὐτῆς τῆς παράδοσης καί ταυτότητας». Ἡ παλαιότερη, ὅπως καί ἡ πρόσφατη ἱστορία τῆς Οὐνίας, ἀποκαλύπτει σαφέστατα τή φύση καί τήν ταυτότητά της. Ἄλλά καί ἡ συστηματική προβολή ἀπό τούς Ρωμαιοκαθολικούς ἐνός «κειμένου ἐργασίας» τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς, πού προτάθηκε γιά συζήτηση τό 1993 στό Μπαλαμάντ καί ἀποκρούστηκε ἀκολούθως μέ δριμύτητα στόν ὀρθόδοξο χῶρο, γι' αὐτό καί δέν ἔγινε ποτέ

ἐπίσημο κείμενο θεολογικοῦ διαλόγου, εἶναι τουλάχιστον ἄκομψη. Καί ὅταν αὐτό γίνεται γιά νά ἀποκρύψει τό ἐπίσημο θεολογικό κείμενο τοῦ Φράϊζινκ τῆς Γερμανίας, πού ἔγινε ἀπό κοινοῦ δεκτό τό 1990 καί περιορίζε τό θεολογικό διάλογο μεταξύ Ὁρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν στή μελέτη τοῦ προβλήματος τῆς «Οὐνίας», ἐπειδή κατά τήν κοινή ὁμολογία τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ διαλόγου προκάλεσε μεγάλες διαταραχές, ἰδιαίτερα στίς περιοχές τοῦ πρώην ὑπαρκτοῦ σοσιαλισμοῦ, καί ἔπρεπε νά λυθεῖ πρώτα αὐτό, γιά νά συνεχισθεῖ ἡ συζήτηση τῶν θεολογικῶν θεμάτων, εὐκόλα συμπεραίνεται πῶς δημιουργοῦνται οἱ αἰτίες τῆς δυσπιστίας ἢ τῆς καχυποψίας στίς σχέσεις τῶν δύο πλευρῶν. Ἦδη ἔχει περάσει μιὰ ὀλόκληρη δεκαετία ἀπό τήν ἀπόφαση τοῦ Φράϊζινκ, καί οἱ Ρωμαιοκαθολικοί ὄχι μόνο δέν φρόντισαν νά λυθεῖ τό θέμα τῆς Οὐνίας, ἀλλά καί τήν ὀργάνωσαν καλύτερα, ἐνῶ παράλληλα προσπαθοῦν νά τήν ἐμφανίσουν ὡς αὐτονόητη καί ἀπαραίτητη.

Ὁ διακεκριμένος καρδινάλιος χαρακτηρίζει ὡς «θαῦμα» τό γεγονός, ὅτι «ἐδῶ καί μιὰ χιλιετία ἀπό τό Σχίσμα, τόσο ἡ Ὁρθόδοξη, ὅσο καί ἡ καθολική Ἐκκλησία διατήρησαν ἀνέπαφο τό θρησκευτικό τους στίγμα». Αὐτό εἶναι σωστό γιά τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Δέν μπορεῖ νά λεχθεῖ ὅμως τό ἴδιο καί γιά τούς Ρωμαιοκαθολικούς. Γιατί καί μόνο τό ἀλάθητο τοῦ Πάπα, πού δογματίσε ἡ πρώτη Σύνοδος τοῦ Βατικανοῦ τό 1870, ἀποτελεῖ πλήρη ἀνατροπή τοῦ χριστιανικοῦ ἐκκλησιολογικοῦ στίγματος. Ἀπό τή στιγμή πού μία ἐκκλησιαστική Σύνοδος ἀποφαίνεται ὅτι μόνο ὁ Πάπας εἶναι ἀλάθητος, ἡ Σύνοδος αὐτή δέν ἀπεμπολεῖ μόνο τήν κοινή σέ Ἀνατολή καί Δύση χριστιανική πίστη ὅτι ἀλάθητη εἶναι ἡ συνοδικῶς λειτουργοῦσα Ἐκκλησία καί ὄχι κάποιος ἐπίσκοπός της - ἔστω καί ὁ πρῶτος στήν τάξη - ἀλλά δημιουργεῖ καί τό τεράστιο σκανδαλώδες δίλημμα: Πῶς μπορεῖ μιὰ Σύνοδος, πού δέχεται ὅτι μπορεῖ νά κάνει λάθη, νά ἀποφανθεῖ ἀλαθῆτως ὅτι μόνο ὁ Πά-

πας είναι αλάθητος; Και πώς μπορεί κάποιος να ισχυρισθεί ότι παρόλα αυτά ο Ρωμαιοκαθολικισμός διατήρησε «*άνεπαφο τό θρησκευτικό του στίγμα*»; Έκτός αν τό στίγμα αυτό έννοείται ως φυσιολογική εξέλιξη εκείνου πού υπήρχε ήδη πριν από χίλια χρόνια στή Δύση και προκάλεσε τή ρήξη της μέ τήν Όρθόδοξη Έκκλησία.

Έπισημαίνει έξάλλου ό διακεκριμένος καρδινάλιος τίς έπαναστατικές αλλαγές τής έποχής μας και τήν έπιτακτική ευθύνη τών Χριστιανών για τό μέλλον τής ανθρωπότητας. «Τό χριστιανικό δόγμα, παρατηρεί, μπορεί να προσδώσει σήμερα ένα νέο περιεχόμενο στή σχέση άτομου - κοινωνίας». Για να γίνει όμως αυτό, χρειάζεται πριν απ' όλα τό δόγμα να είναι όρθό. Για τόν Χριστιανισμό τό όρθό δόγμα, δηλαδή ή όρθοδοξία, δέν αποτελεί περιττή πολυτέλεια, αλλά ουσιώδη ανάγκη. Και οι στρεβλώσεις, πού δημιουργήθηκαν στό μεταξύ στή ρωμαιοκαθολική παράδοση, δέν αποτελούν δευτερεύουσες λεπτομέρειες, αλλά ουσιώδεις αλλοιώσεις, πού συμβαίνει να προσβάλλουν ιδιαίτερα αυτήν ακριβώς τή σχέση άτομου - κοινωνίας. Δέν είναι τού παρόντος να αναλύσουμε τό καιρίο αυτό θέμα. Άλλά και μόνο ή αναγνώριση τού Πάπα ως «υπερεπισκόπου» και «άρχηγού κράτους» τορπιλίζει τή σωστή σχέση άτομου - κοινωνίας και δίνει τό μέτρο τής αλλοτριωτικής στρεβλώσεως τού χριστιανικού δόγματος.

Τέλος παρατηρεί ό καρδινάλιος τής Μπολόνια ότι χρειάζεται να αντικαταστήσουμε τήν αντίληψη «πρώτα ή Έκκλησία και μετά ό Χριστός» μέ τήν αξία «πρώτα ό Χριστός και μετά ή Έκκλησία». Η παρατήρηση αυτή είναι καιρία για τόν Ρωμαιοκαθολικισμό. Κάτι

παρόμοιο υπογράμμισε και ό Ντοστογιέφσκι μέ τόν ιεροεξεταστή. Και ή άφύπνιση μιάς τέτοιας συνειδήσεως είναι ιδιαίτερα σημαντική για τή χριστιανοσύνη. Στους κόλπους τής Όρθοδοξίας υπήρξε και υπάρχει ίσως κάποιος «πρακτικός» παπισμός. Δέν μπόρεσε όμως αυτός ποτέ να εισδύσει στό δόγμα. Δόξα τω Θεώ, στήν πίστη παραμένουμε Όρθόδοξοι. Και στους κόλπους τού Ρωμαιοκαθολικισμού υπήρξαν και υπάρχουν αρκετοί μέ όρθόδοξους δραματισμούς. Δέν μπόρεσαν όμως ακόμα να διορθώσουν τό δόγμα τους. Παραμένουν παπικοί.

Ό παπισμός καθιερώνει τή θρησκευοποίηση τού Χριστιανισμού, δηλαδή τήν έκπτωσή του σε κοσμικό μέγεθος. Και ό θρησκευοποιημένος ή ιδεολογοποιημένος Χριστιανισμός, πού προβάλλεται μέ τίς θέσεις τού ιερέα Μπαρτολομέο Σόρτζε, ίσως έξυπηρετεί «μιά νέα διεθνή τάξη πραγμάτων» μέσα στήν προοπτική τής «παγκοσμιοποίησης», όχι όμως τόν άνθρωπο και τή χριστιανική ζωή. Σκοπός τής Έκκλησίας τού Χριστού δέν είναι ή στήριξη τής δάρδαρης παγκοσμιοποίησης, πού περιφρονεί τό πρόσωπο και θέλει να μετατρέψει τόν κόσμο σε μιά άμορφη μάζα, αλλά ή καλλιέργεια τής χριστιανικής παγκοσμιότητας, πού κάνει δυνατή τή «συγχώρηση» όλων τών ανθρώπων στό κάθε συγκεκριμένο άνθρωπινο πρόσωπο και τή συναδέλφωση τού κόσμου.

Η Όρθόδοξη Έκκλησία διατηρεί «άνεπαφο τό στίγμα της» και πιστεύει ότι μέ τόν τρόπο αυτόν προσφέρει τήν καλύτερη υπηρεσία και σε όλόκληρη τήν οικουμένη. Γι' αυτό ήταν, είναι και θα είναι πάντοτε ανοικτή σε διάλογο. Άλλά σε διάλογο ειλικρινή και

ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ «ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ»

Συμπληρώθηκε ήδη ένα χρόνος κυκλοφορίας τής «Παρακαταθήκης».

Μέ αυτή τήν ευκαιρία, αισθανόμεθα τήν ανάγκη να ευχαριστήσουμε όλους τούς έπωνύμους και άνωνύμους φίλους μας, για τήν ήθική και οικονομική συμπαράσταση τους. Ευχεσθε ό Θεός να μās φωτίζει, ώστε «έπόμενοι τοις άγίοις πατράσι», να φωτίζουμε προβλήματα τού παρόντος μέ τό φώς τής πολυτιμής παραδόσεώς μας.

ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ;

Του Πρωτοπρ. π. Σαράντη Σαράντου, Έφημερίου Ί.Ν. Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀμαρουσίου

Τήν τελευταία περίπου εικοσαετία κά-
ποιοι θεολόγοι - προφανῶς ἐπηρεασμέ-
νοι ἀπό τό σύγχρονο οἰκουμενιστικό κί-
νημα - μιλοῦν καί γράφουν γιά «κωδικοποίη-
ση» τῶν ἱερῶν κανόνων. Καί ἐνῶ ὑπάρχει μία
μοναδική σέ τελειότητα κωδικοποίηση, ἐρμη-
νευία, συμφωνία καί ὑπομνηματισμός τῶν ἱε-
ρῶν Κανόνων ἀπό τό μεγάλο σύγχρονο Πατέ-
ρα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, Ἅγιο Νι-
κόδημο τόν Ἁγιορείτη, προσποιοῦνται ὅτι
δέν τή γνωρίζουν ἢ ὑπονοοῦν σαφῶς, ὅτι τό
ἔργο αὐτό δέν ἔχει τίς ἀπαιτούμενες ἐπιστη-
μονικές ἀξιώσεις.

Ὁ ἐκδοτικός οἶκος «Ἀστήρ» τό 1957
ἐξέδωσε «Εἰς Δόξαν Πατρός, Υἱοῦ καί Ἁγίου
Πνεύματος, τοῦ Ἐνός Θεοῦ **Πηδάλιον** τῆς
νοητῆς νηὸς τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καί
Ἀποστολικῆς τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησίας».
Ἡ ἐκδοση αὐτή εἶναι ἡ ἔκτη ἐκδοση, πανο-
μοίωτη πρὸς τήν τρίτη ἐκδοση, πού ἐγινε
στή Ζάκυνθο τό 1864 ἀπό τό Σέργιο Χ. Ρα-
φτάνη.

Πραγματικά, μέχρι τό 1800 κυκλοφοροῦ-
σαν κάποια μικρά Κανονικά ἢ Νομικά μέ ἐρ-
μηνευτικά σχόλια, πού περιείχαν ἀντιπροσω-
πευτικούς μόνο ἀπό τοὺς ἱερούς κανόνες, πού
δέν μπορούσαν νά χρησιμοποιηθοῦν οὔτε
ἀπό τοὺς ἐξομολόγους ἐκείνης τῆς ἐποχῆς.

Ὁ ἱερομόναχος Εὐθύμιος στή βιογραφία
του γιά τόν Ἅγιο Νικόδημο τόν Ἁγιορείτη
ἀναφέρει, ὅτι ὅταν ἐφθασε ἀπό τή
Δημητσάνα στό Ἅγιον Ὄρος ὁ
Ἱεροδιδάσκαλος Ἀγάπιος ὁ Πελοποννήσιος,
συμφώνησε μέ τόν Ἅγιο Νικόδημο νά συνερ-
γασθοῦν γιά τή σύναξη τῶν Ἱερῶν κανόνων.
Ἀπό τόν ἴδιο ὁμως ἀξιόπιστο βιογράφο
Εὐθύμιο ἐξάγουμε τήν ἀδιαμφισβήτητη μαρ-
τυρία, ὅτι ὀλόκληρη ἡ ἐργασία τοῦ Πηδαλίου
ἀνήκει ἀποκλειστικά στόν Ἅγιο Νικόδημο.
Ἡ ἄκρα ταπεινοφροσύνη τοῦ Ἁγίου, τόν
παρότρυνε νά ζητήσει συνεργασία μέ τόν
Ἀγάπιο, ὁ ὁποῖος ὁμως τελικά δέν τοῦ προ-
σέφερε καμία οὐσιαστική συγγραφική βοή-
θεια.

Τρία ὀλόκληρα χρόνια ἐργάστηκε σκληρά
ὁ Ἅγιος Νικόδημος. Παρέδωσε τό βιβλίον

στόν Ἀγάπιο γιά νά τό παρουσιάσει στόν
Πατριάρχη Προκόπιο - γνωστό καί τῶν δύο -
καί γιά νά ἐγκριθεῖ ἀπό τήν Ἱερά Σύνοδο τῆς
Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ὅμως ὁ
Πατριάρχης Προκόπιος ἀντικατεστάθη στό
θρόνο ἀπό τόν Πατριάρχη Νεόφυτο Ζ', ὁ ὁ-
ποῖος ἔδωσε ἐντολή στόν Ἀρχιμανδρίτη Δω-
ρόθεο, Ἱεροκήρυκα τῆς Μεγάλης τοῦ
Χριστοῦ Ἐκκλησίας νά τό ἐξετάσει καί νά
ὑποβάλει σχετική ἐκθεση. Μετά ἀπό ἓνα ἔτος
ὑπεδλήθη ἡ «καλή μαρτυρία» τοῦ Ἀρχιμαν-
δρίτου Δωροθέου στό Νεόφυτο Ζ' καί δόθηκε
ἡ ἐγκριση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου,
μαζί μέ τή σύμφωνη γνώμη τοῦ Ἁγίου Ἀθα-
νασίου τοῦ Παρίου καί τοῦ Ἁγίου Μακαρίου
Κορίνθου.

Ἀμέσως τό βιβλίον ἐστάλη ἀπό τόν Ἅγιο
Νικόδημο στή Λειψία, στό φίλο του Ἱερομό-
ναχο Θεοδώρητο, γιά νά φροντίσει νά
ἐκδοθεῖ, μαζί μέ μερικά χρήματα ἀπό ἔρανο
μεταξύ τῶν Ἁγιορειτῶν Πατέρων. Ὁ
Θεοδώρητος πρόσθεσε στό βιβλίον τοῦ Ἁγίου
Νικόδημου ἑπτὰ δικές του κακόδοξες προτά-
σεις, οἱ ὁποῖες μετά τήν ἐκδοση ἐπισημάνθη-
καν ἀπό τόν Πατριάρχη Νεόφυτο Ζ' καί
καλύφθηκαν μέ ἄλλο χρώμα. Ἡ πρώτη
ἐκδοση ἐγινε τό 1800. Ἡ δεύτερη στήν
Ἀθήνα τό 1841 ἀπό τόν Ὀλύμπιο Γκαρπολά.
Ἡ τρίτη στή Ζάκυνθο τό 1864 ἀπό τό Σέργιο
Χ. Ραφτάνη. Ἡ τετάρτη στήν Ἀθήνα τό 1886
ἀπό τό μοναχό Ἀντώνιο Γεωργίου καί ἡ
πέμπτη στήν Ἀθήνα τό 1908 ἀπό τόν Ἰωάννη
Νικολαΐδη Κεσίσογλου τόν Καισαρέα.

Στίς πρῶτες σελίδες τοῦ Πηδαλίου καί
συγκεκριμένα στίς ζ' καί η' ὑπάρχει ἓνα
ἀριστουργηματικό κείμενο πού τό ὑπογράφει
«ἡ ἐν Χριστῷ πεφιλημένη δυάς» Ἀγάπιος
Ἱερομόναχος καί Νικόδημος Μοναχός. Εἶναι
ἀφιέρωση πού κάνουν οἱ ἅγιοι ἄνδρες τοῦ βι-
βλίου τους «τῇ Φιλοστοργότατῃ Μητρί Ἁγία
τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ». Καί μόνον
αὐτές τίς σελίδες ἂν διαβάσουν οἱ σημερινοί
θεολόγοι μας θά καταλάβουν τό χρυσωρυχεῖο
πού ὑποκρύπτεται στά ἐνδότερα τοῦ καταπε-
τάσματος αὐτοῦ τοῦ βιβλίου.

Στήν θ' σελίδα προτάσσεται τοῦ κυρίως ἔρ-

γου, τό «ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου γράμματος» τοῦ Πατριάρχου Νεοφύτου Ζ', ὁ ὁποῖος τονίζει τήν ἀξία τοῦ Πηδαλίου, ἐπισημαίνει κατά καθῆκον τίς κακοδοξίες τοῦ Ἱερομονάχου Θεοδωρήτου καί συνιστᾷ ἐκθύμως τό διβλίον στό χριστεπώνυμο πλήρωμα.

Ἀπό τήν ια' ἕως τήν κδ' σελίδα ὁ Ἅγιος Νικόδημος ἀπευθύνει ἀδελφικό χαιρετισμό καί προσκύνηση στούς ἀπανταχοῦ Ὁρθόδοξους Χριστιανούς πού θά διαβάσουν τό Πηδάλιον. Στίς δώδεκα αὐτές σελίδες φαίνεται πάρα πολύ καθαρά ἡ ἀρτία ἐπιστημονική μεθοδολογία τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου, ἡ πλατιά φιλολογική καί θεολογική του γνώση καί ἡ καθολικότητα τῆς θεανθρωπίνης ἐμπειρίας του.

Πιό συγκεκριμένα ὁ Ἅγιος Νικόδημος πιστεύει, ὅτι πρέπει νά παραθέσει ἀτόφιους - ἀκεραίους - τούς ἱερούς κανόνες στήν ἀρχική τους γλωσσική διατύπωση, ἔτσι ὥστε οἱ πεπαιδευμένοι νά ἔχουν ἄμεση κοινωνία μέ τό ἀρχαῖο κείμενο. Λάτρης ὁ ἴδιος τῆς πλουσιωτάτης ἀρχαιοελληνικῆς παραδόσεως προτάσσει τό πρωτότυπο ἀρχαῖο κείμενο τῶν ἱερῶν Κανόνων, γιά νά ἱκανοποιήσει, ἄλλωστε, τούς σοφοῦς καί γραμματισμένους.

Στή συνέχεια ἐρμηνεύει καθένα ἀπό τούς ἱερούς κανόνες στήν ἀπλή, στή ρέουσα καθομιλουμένη γλῶσσα, ἡ ὁποία ἀσφαλῶς εἶναι καί σήμερα κατανοητή καί διευκολύνει στήν κατανόηση τοῦ περιεχομένου τοῦ ἀρχαιοελληνικοῦ κειμένου τῶν ἱερῶν κανόνων. Ἀξιοθαύμαστη πάντως εἶναι ἡ εὐχέρεια τοῦ λόγου, καί τοῦ καθαρεύοντος καί τοῦ δημοτικοῦ καθομιλουμένου πού διαθέτει ὁ Ἅγιος Νικόδημος. Θεωρεῖ ἀναγκαῖα τήν ἐρμηνεία, γιά νά φέρει κοντά στούς ἀγραμμάτους καί τό γράμμα καί τό πνεῦμα τῶν ἱερῶν κανόνων, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν προέκταση τῶν ἁγίων Γραφῶν, Παλαιᾶς καί Καινῆς Διαθήκης ἀλλά καί ὀλοκλήρου τῆς ἱερᾶς Παραδόσεως. Ὁ Ὁρθόδοξος λαός, πιστεύει ὁ Ἅγιος Νικόδημος, δέν ἐπιτρέπεται νά μένει μακριά ἀπό τό ζωντανό ψωμί καί τό γλυκό κρασί τῶν ἱερῶν Κανόνων, πού εἶναι οἱ στῦλοι καί τό ἐδραῖωμα τῆς Ἐκκλησίας.

Γιά τεκμηρίωση τῶν παραπάνω ἀναφέρει τήν εὐρεία ἀποδοχή πού εἶχε τό Πηδάλιο σ' ὀλόκληρο τό χριστιανικό κόσμο. Ἔχει μετα-

φρασθεῖ στά Ἀραβικά, στά Συριακά, στά Αἰθιοπικά, στά Λατινικά, στά Ἱταλικά, στά Σλαβωνικά καί στά Ἀγγλικά. Ἐπομένως ὅλοι οἱ Ὁρθόδοξοι λαοί ἔρχονται σέ ἄμεση ἐπαφή μέ τή θεανθρωπίνη πνευματικότητα τοῦ ἱεροῦ Πηδαλίου ἀπομακρύνοντας ἔτσι τήν πλάνη ἀπό τή ζωή τους.

Ἡ παραπάνω σοβαρή ἐπιστημονική μεθοδολογία διαφυλάσσει ἀφ' ἑνός τό ἀρχαῖο κείμενο, γιά νά μήν ἰσχυρισθεῖ κανεῖς ὅτι ἡ ἐρμηνεία πού ἔπεται εἶναι αὐθαίρετη καί παραποιημένη, ἀφ' ἑτέρου φανερώνει τό δημοκρατικό λαϊκό φρόνημα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, πού δέ θέλει τό λαό θεατή, ἀλλά μέτοχο τῶν μυστηρίων τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ καί τῆς Ὁρθοδόξου βιοτῆς καί εὐσεβείας.

Ἡ ἰδιοφυία ὁμως τοῦ Ἁγίου Πατρός Νικοδήμου φαίνεται στό τρίτο μέρος τῆς χριστοεπιστημονικῆς μεθοδολογίας του, στή «συμφωνία τῶν ἱερῶν κανόνων». Ἐδῶ φαίνεται ἡ βαθύτητα τῆς γνώσεως τῶν ἱερῶν κανόνων καί ἡ ἐσωτερική τους κατανόηση. Προσπάθησε καί πέτυχε νά δείξει ποιά εἶναι ἡ νοηματική καί ὀργανική θέση καθενός ἀπό τούς ἱ. κανόνες στό ὅλο σύστημα τῶν ὑπολοίπων ἱερῶν κειμένων. Μόνο ἓνας ἅγιος σάν τόν Ἅγιο Νικόδημο θά μπορούσε νά σκεφθεῖ ἔτσι ὅπως σκέφθηκε. Κάθε ἱερό κείμενο δέν ἐξετάζεται κεχωρισμένα καί ἀποσπασματικά, ἀλλά σέ σχέση μέ τό ὅλο. Μόνον οἱ αἰρετικοί δέν μποροῦν ἢ δέ θέλουν νά χρησιμοποιήσουν αὐτοῦ τοῦ εἴδους τήν μεθοδολογία, τῆς συμφωνίας. Ἄν χρησιμοποιοῦσαν τή μέθοδο τῆς συμφωνίας, θά ἔπαυαν νά εἶναι αἰρετικοί, γιατί τό «ὄλο» καί ὄχι «τό ἐπί μέρους» θά τοῦς διαφώτιζε θεανθρώπινα καί θά τοῦς ἀπεμάκρυνε ἀπό τήν σκοτόμαινα τῆς πλάνης.

Λεπτομερέστερα πρέπει νά τονίσουμε, ὅτι δίπλα σέ κάθε ἱερό κανόνα γράφει ὁ Ἅγιος Νικόδημος τούς ἄλλους ἱερούς κανόνες πού συμφωνοῦν μέ τόν παρόντα. Ἔχουμε δηλαδή μπροστά μας σέ κάθε κανόνα μιά ἱερά Σύνοδο ἱερῶν κανόνων μή συγκρουομένων μεταξύ τους, ἀλλά ἀλληλοσυμφωνούντων καί ἀλληλοσυμπληρουμένων.

Ἀκόμα πιό ἀξιόλογα εἶναι τά σχόλια ἢ ὑποσημειώσεις στό κάτω μέρος κάθε σελίδας τοῦ Πηδαλίου.

Ἀπό τίς εὐστοχες παρατηρήσεις τοῦ Ἁ-

γίου Πατρός Νικοδήμου πάνω σέ κάθε ένα ιερό κανόνα φαίνεται ή καθαρά Ὁρθόδοξη Ἐκκλησιολογία του, ή καθαρή Τριαδολογική θεολογία του καί ή Ὁρθόδοξη φιλανθρωπία του. Ἡ φιλοθεΐα καί ή φιλαδελφία εἶναι τό ἀπόσταγμα πού προκύπτει ἀπό τή μελέτη τοῦ ιεροῦ Πηδαλίου μέ τή σοφωτάτη χριστοκαθοδήγηση τοῦ ιεροῦ Πατρός.

Κινητή βιβλιοθήκη ἀσυλλήπτων διαστάσεων ἀποδεικνύεται ὁ Ἅγιος Νικόδημος, ἀφοῦ, ὅπως φαίνεται, ἀπό μνήμης παραθέτει χωρία ἀρχαιοελληνικά ή Πατερικά, γιά πληρέστερη κατανόηση τῶν ιερῶν κειμένων τῶν ιερῶν κανόνων. Σοβαρότατος ἐπιστημονικός ἄθλος εἶναι ή ὅλη ἐργασία τοῦ ἁγίου Πατρός, ὁ ὁποῖος ἀκόμα δέν ἔχει ἐκτιμηθεῖ δεόντως ἀπό τούς «συγχρόνους» θεολόγους μας.

Δυστυχῶς ὑπάρχει διεσπαρμένη μιά ἀτεκμηρίωτη προκατάληψη κατά τοῦ Πηδαλίου, ή ὁποία προέρχεται ἀπό τήν παχυλή ἄγνοιά του. Ἐξ ἄλλου γίνεται ὅλο καί πιό γνωστό σήμερα, ὅτι τό ἀμιγές Ὁρθόδοξο πνεῦμα τοῦ ιεροῦ Πηδαλίου ἐνοχλεῖ καί ἐκνευρίζει τούς ποτισμένους μέ τά ποταπά οἰκουμενιστικά «ἐπιχειρήματα» καί τόν ἀσαφή, ἄχρωμο, ἄοσμο, ἀοριστο προτεσταντικό ὀρθολογισμό τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν (Π.Σ.Ε.).

Θά εἶναι πάρα πολύ ἐλλιπής ή πενιχρά αὐτή ἀναφορά στό ιερό Πηδάλιο, ἄν δέν παρουσιάσουμε τίς πηγές, ἀπό τίς ὁποῖες ἄντλησε τό ἀμυθῆτου ἀξίας ὑλικό του ὁ Ἅγιος Νικόδημος.

Μέ τή δυνατή φιλολογική καί θεολογική

ὁσφρηση πού διέθετε, ἀνέτρεξε σ' ὅλους τούς Κανονικούς ή Νομικούς Πανδέκτες πού προϋπήρχαν. Μελέτησε εἰς βάθος ὅλο τό κανονιολογικό ὑλικό πού βρῆκε. Συμβουλευτήκε ὅλους τούς Ἁγίους Πατέρες πού λίγο ὡς πολύ ὅλοι τους ἔχουν σχέση μέ τούς ιερούς κανόνες. Συστηματοποίησε σέ σχετικές ἐννοιολογικές ὁμάδες ὅλους τούς ιερούς κανόνες ἀφοῦ τούς πέρασε ἀπό αὐστηρή φιλολογική κριτική.

Ὡς συγκεκριμένες πηγές ἀναφέρει ὁ Ἅγιος Νικόδημος τίς ἐγκεκριμένες ἀπό τήν Ἐκκλησία ἐρμηνεῖες τῶν ιερῶν κανόνων τοῦ Ἰωάννου Ζωναρά 12ου αἰ., τοῦ Θεοδώρου Βλασαμῶνος 13ου αἰ., τοῦ Ἀλεξίου Ἀριστηνοῦ 12ου αἰ., τοῦ Ἀωνύμου (ἴσως εἶναι Συμεών ὁ Μάγιστρος καί Λογοθέτης) 12ου αἰ. Ἐπίσης χρησιμοποίησε τό νομοκάνονα τοῦ Ματθαίου Βλαστάρεως 14ου αἰ., τίς ἐρμηνεῖες τῶν ἰ. κανόνων στά Ἀραβικά τοῦ Ἰωσήφ τοῦ Αἰγυπτίου τοῦ 14ου αἰ. καί τά νομοκάνονα τοῦ Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχέως καί Ἰωάννου τοῦ ἀπό σχολαστικῶν. Πιό πρῖν εἶχε ὑπ' ὄψη του τό σπουδαῖο ἔργο «Νομοκάνων» τοῦ ιεροῦ Φωτίου καί τή βίβλο Index graecorum ἀπό τά Λατινικά. Τέλος, θεσπίσματα καί νόμοι βασιλέων καί δῆ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, κώδικες, «δίγεστα», «ἰνστιτοῦτα» καί «νεαράι» συμπληρώνουν τίς ἀφθονες ἐπιστημονικές πηγές. Πέρα ἀπό τίς ἐπιστημονικές πηγές εἶναι ἐπίσης ἀπαραίτητο νά μνημονεύσουμε ἔστω καί γενικά τούς ἀναριθμήτους σοφούς ἄνδρες καί τούς Ἁγίους Πατέρες, τῶν ὁποίων τή γνώση καί τίς πολυποίκιλες ἐμπειρίες

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟ 2000



Ἐκυκλοφορήθη τό ἡμερολόγιον «τσέπης» τῆς Ὁρθοδόξου Ἱεραποστολικῆς Ἀδελφότητος «Ὁ Σταυρός» (Ζωοδόχου Πηγῆς 44, Τ.Κ. 10681 - Ἀθήναι, τηλ. 38.26.100) μέ τίτλον «Ἐορτολόγιον 2.000».

Ἀναφέρεται εἰς τό λίαν ἐπίκαιρον θέμα τῆς «Παγκοσμιοποίησης» καί τῆς «Νέας Τάξεως Πραγμάτων» τῆς λεγόμενης «Νέας Ἐποχῆς».

Ὅσα περιεκτικά καί τεκμηριωμένα ἀναφέρονται εἰς τό «Ἐορτολόγιον 2.000» θά πρέπη ὅπωςδήποτε νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψη, ἐάν θέλωμεν, μέσα εἰς τό πέλαγος τῆς συγχύσεως πού καλλιεργεῖ ή «Νέα Ἐποχή», νά μήν προσκρούσωμεν εἰς κανένα σκόπελον καί ναυαγήσωμεν.

Τό συνιστῶμεν ἐνθέρμως καί ἀνεπιφυλάκτως.

ΤΟ «ΣΤ' ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ» ΣΤΗ ΒΕΡΟΙΑ

Πραγματοποιήθηκε τελικώς (4-7 Σεπτεμβρίου '99) τό «ΣΤ' Διαχριστιανικό Συμπόσιο» στή Βέροια καί Θεσσαλονίκη γιά τό όποιο είχαμε γράψει στό προηγούμενο τεύχος τής «Παρακαταθήκης».

Μεγάλο πλήγμα γιά τούς διοργανωτές του ήταν ή μή παρουσία του Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καί του Μητροπολίτου Βεροίας κ. Παντελεήμονος. Ὅπως γράφουμε καί στό ἄρθρο τής Συντακτικῆς ἐπιτροπῆς, αὐτό ήταν κυρίως ἀποτέλεσμα τῶν πιέσεων πού καλῶς ἠσκήθησαν ἀπό ἐκκλησιαστικές προσωπικότητες καί κυρίως ἀπό τήν Ἱερά Κοινότητα του Ἁγίου Ὁρους.

Στήν ἐναρκτήριο τελετή - πλήρως ὑποθαμισμένη - ἦσαν ὁ καρδινάλιος Κάσιντου, ὁ ὁποῖος ἀνέγνωσε χαιρετισμόν του πάπα, ὁ Μητροπολίτης Τυρολόης καί Σερεντίου κ. Παντελεήμων, ὁ ὁποῖος ἀνέγνωσε χαιρετισμόν του Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὁ Μητροπολίτης Κιλκισίου (μόνος ἐκ τῶν ἐπισκόπων τής Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας καί γνωστός γιά τίς νεωτεριστικές του ἀντιλήψεις), ὁ Καθηγούμενος τής Ἱερᾶς Μονῆς Ἰδῆρων του Ἁγίου Ὁρους π. Βασίλειος (Γοντικᾶκης), περί τούς 40 παπικούς συνέδρους ἐξ Ἰταλίας καί ἰσάριθμοι περίπου Ἕλληνες.

Παρ' ὅτι εἶχε «διαφημισθεῖ» διά του τύπου ή παρουσία του Ἀρχιεπισκόπου, καί θά ἀνέμενε κανεῖς τήν παρουσία κόσμου γιά νά ἰδεῖ καί ἀκούσει τόν Ἀρχιεπίσκοπο, ἦσαν μετρημένοι στά δάκτυλα οἱ «περιεργοί» αὐτῆς τής κατηγορίας. Ἀνεγνώσθησαν ὁμως μηνύματα του Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καί του Μητροπολίτου Βεροίας, τά ὁποῖα ἦσαν μέν ὀρθόδοξα, ἀλλά, κατά τήν ταπεινήν μας γνώμην, καλύτερα θά ἦτο νά ἀπεφεύγοντο, διότι τρόπον τινά ἐνομιμοποιούσαν τό οἰκουμενιστικόν «Συμπόσιον».

Οἱ «Συμποσιασταί» τήν Κυριακή 5 Σεπτεμβρίου, ἐκκλησιάσθησαν ἐν σώματι στήν Ἑδεσσα, μιά καί στήν Παναγία Σουμελά «δέν τούς ἐσήκωνε τό κλίμα». Τό γεγονός του ἐκκλησιασμοῦ τῶν παπικῶν ἐσκανδάλισε τό εὐσεβές ἐκκλησίασμα του Μητροπολιτικοῦ

Ναοῦ Ἑδέσσης. Ὁ ἀρχιμανδρίτης Νικάνωρ (Καραγιάννης) τούς ὀδήγησε κατά τήν διάρκεια τής Θείας Λειτουργίας στόν Ἱερό Ναό, ἐκάθισαν οἱ παπικοί (καρδινάλιος Κάσιντου καί ἄλλοι «κληρικοί») σέ περίοπτο θέση στό κέντρο του Ναοῦ σέ καρέκλες καί στό τέλος τούς διενεμήθη καί ἀντίδωρον! Πάλι καλά πού ὁ παπικός καρδινάλιος δέν εὐλόγησε τό ἐκκλησίασμα, διότι ἄλλου ὑπάρχει καί αὐτή ή συνήθεια!

Ὅπως ὁμολόγησαν κληρικοί καί ψάλτες πού ἐδέχθησαν μετά τή Θεία Λειτουργία τίς διαμαρτυρίες τῶν σκανδαλισθέντων πιστῶν γιά τά διαδραματισθέντα, θά διέκοπταν τήν ἀκολουθία, ἐάν δέν εἶχαν εἰσέλθει στήν Θεία Λειτουργία καί εὐρίσκοντο ἀκόμη στόν Ὁρθρο.

Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι παρά τήν ἀπαγόρευση ἐκ μέρους τής Ἱερᾶς Κοινότητος του Ἁγίου Ὁρους εἰσόδου τῶν συνέδρων στόν ἱερόν Ἄθωνα, ὁ καθηγούμενος τής Ἱ.Μ. Ἰδῆρων ἀρχιμανδρίτης π. Βασίλειος Γοντικᾶκης μίλησε σ' αὐτούς ὅταν τό συνέδριο μετεφέρθη στή Θεσσαλονίκη. Καθώς ἐγράφη στήν ἐφημερίδα «Μακεδονία», καί ἐφ' ὅσον ἀπεδόθησαν ἀκριβῶς τά λεχθέντα του, ἐκαυτηρίασε τήν ἀπόφαση τής Ἱερᾶς Κοινότητος νά μή δεχθεῖ τούς συνέδρους στό Ἁγιον Ὁρος καί μίλησε γιά «ξεροκέφαλους».

Εὐλόγως διερωτᾶται κανεῖς, πῶς συμβιβάζεται ή ἐπίθεση του π. Βασιλείου Γοντικᾶκη κατά τής Ἱερᾶς Κοινότητος μέ τό γεγονός ὅτι - προφανῶς μετά ἀπό δική του ὀδηγία - ὁ ἀντιπρόσωπος («ξεροκέφαλος» καί αὐτός;) τής Ἱερᾶς Μονῆς Ἰδῆρων ἐψήφισε (μιά καί ή ἀπόφαση ήτο ὁμόφωνος) νά μήν ἐπιτραπεῖ στούς συνέδρους ή ἐπίσκεψη στό Ἁγιον Ὁρος;!

Πάντως τό σημαντικό εἶναι ὅτι ὁ ἀντικειμενικός σκοπός του «Συμποσίου» νά παρουσιασθεῖ ἐφέτος ἀναβαθμισμένο καί μέ ἐκκλησιαστική σφραγίδα, λόγω τής παρουσίας Κάσιντου καί Ἀρχιεπισκόπου (πού τελικῶς δέν ἐπῆγε) ἀπέτυχε. Ὅπως ἀπέτυχε καί ὁ στόχος νά προλειανθεῖ τό ἔδαφος γιά τήν ἐπίσκεψη του πάπα στήν Ἑλλάδα, ή ὁποία, οὕτως ή ἄλλως, δέν θά πραγματοποιηθεῖ.

Η ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΣΤΟ ΣΤΟΧΑΣΤΡΟ ΤΗΣ «ΝΕΑΣ ΤΑΞΕΩΣ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ»

Ἀποκαλυπτική τῶν σεναρίων πού ὑπάρχουν γιά τήν Θεσσαλονίκη μας, καί μάλιστα γιά τά προσεχῆ τέσσερα - πέντε χρόνια (ἔχουμε ἤδη γράψει σχετικῶς στό τεῦχος 6 τῆς «Παρακαταθήκης», σελ. 4), εἶναι ὁμιλία τοῦ ἐπιχειρηματία Νίκου Εὐθυμιάδη, Προέδρου ἐπί τιμῆ τοῦ «Συνδέσμου Βιομηχανιῶν Βορείου Ἑλλάδος» καί Προέδρου τοῦ «Τεχνολογικοῦ Πάρκου Θεσσαλονίκης». Ὁ κ. Εὐθυμιάδης ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του δέν εἶναι καθόλου τυχαῖο πρόσωπο. Ἐξ ἄλλου, ὅπως φαίνεται καί ἀπό τό κείμενο τῆς ὁμιλίας του -δέν μπορούμε νά τό δημοσιεύσουμε ὁλόκληρο, ἐπειδή εἶναι μακροσκελές- δέν ἀπηγεῖ μόνο δικές του ἀπόψεις, ἀλλά καί κάποιων ἄλλων ἰσχυρῶν.

Ἡ ὁμιλία δέν ἐξεφωνήθη σέ τυχαία σύναξη, ἀλλά στή συνεντίαση τῶν Ροταριανῶν Ὁμίλων τῆς Θεσσαλονίκης τήν Τρίτη 7 Σεπτεμβρίου 1999 ἐπί τῆ εὐκαιρία τῆς 64ης Διεθνούς Ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης (Ἐκτεταμένη περίληψή της δημοσιεύεται στήν ἐφημ. «Μακεδονία» τῆς 8.9.99, σελ. 16 καί 57). Εἶναι ἀξιοσημείωτο, ἀλλά καί ἦταν ἀναμενόμενον, ὅτι, κατά πληροφορίες, οὐδείς ἐκ τοῦ ἀκροατηρίου διεμαρτυρήθη γιά τά ὅσα ἐξωφρενικά ὑπεστήριξε ὁ κ. Εὐθυμιάδης.

Σταχυολογοῦμε τά πιό σημαντικά:

«Στήν πόλη τῆς Θεσσαλονίκης τό 1870 ζοῦν 90.000 ἄτομα, ἐκ τῶν ὁποίων 30.000 Μουσουλμάνοι, 45.000 Ἑβραῖοι καί 25.000 Ἕλληνες». Ἄρα οἱ Ἕλληνες ἦσαν μειοψηφία στή Θεσσαλονίκη, ἡ ὁποία ἔτσι δικαιολογεῖ τήν ὀνομασία «μητέρα τοῦ Ἰσραήλ» ὅπως τήν ἀναφέρουν οἱ Ἑβραῖοι καί μάλιστα κατά κόρον μέ τήν εὐκαιρία τῶν ἐκδηλώσεων «Θεσσαλονίκη, Πολιτιστική Πρωτεύουσα τῆς Εὐρώπης 1997».

Ὁ κ. Εὐθυμιάδης, ὅμως, «κόβεται» στήν ἀριθμητική, διότι, ἐάν ἀθροίσουμε τούς ἀριθμούς πού παραθέτει ἀθαιρέτως, τό ἀποτέλεσμα εἶναι 100.000 καί ὄχι 90.000!

Παρακάτω λέγει: «Ὅλοι τους συμβιώνουν (σ.σ.: συμβίωσαν) στίς περισσότερες γειτονίες τῆς πόλης».

Διερωτᾶται κανεῖς: Εἶναι δυνατόν νά ἀγνοεῖ ὁ κ. Εὐθυμιάδης, ἐφ' ὅσον ἔχει ἐντρο-

φήσει στήν περίοδο ἐκείνη, ὅτι οἱ Ἑβραῖοι ζοῦσαν στίς δικές τους συνοικίες, ὅπως καί οἱ ἄλλες ἐθνότητες ἀντιστοίχως;

Μεταφερόμενος στό ἱστορικό παρόν καί προκειμένου νά κτυπήσει τήν - κατά τήν ἀποψή του - «ἔξαρση τοῦ ἐθνικισμοῦ»(!) τά τελευταῖα χρόνια στήν Ἑλλάδα καί στή Θεσσαλονίκη εἰδικότερα (σέ ἀντίθεση μέ τήν «ἀνεκτικότητα» τότε πού ἡ Θεσσαλονίκη ἦταν πολυεθνική), γράφει τά ἐξῆς: «*θυμηθεῖτε τήν ὑστερία τῆς ἐποχῆς τοῦ συλλαλητηρίου στήν Πλατεία Ἀριστοτέλους γιά τό ὄνομα τῶν Σκοπίων*».

Καί διερωτῶμεθα: Δέν εἶναι αὐτό ὕδρις ἐναντίον ἐνός ὁλοκλήρου λαοῦ;

Παρακάτω διαβάζουμε δύο σημεῖα πού εἶναι ἐνδεικτικά τῶν σχεδιασμῶν πού ἡ «Νέα Ἐποχή» κάνει «χωρίς ἐμᾶς γιά μᾶς». Γράφει συγκεκριμένα ὁ κ. Εὐθυμιάδης: «**Ἡ Θεσσαλονίκη ἔχει γραμμένο στήν μοίρα της νά ἐπανέλθει στόν κοσμοπολίτικο χαρακτήρα της**».

«Ἡ Θεσσαλονίκη κάτω ἀπό τίς παρούσες καί μέλλουσες (σ.σ.: πού τίς γνωρίζει ἄραγε;) συνθήκες τῆς «Νέας Τάξης Πραγμάτων» δίνει στήν Ἑλλάδα μιᾶ μοναδική εὐκαιρία νά ξαναβρεῖ τήν δύναμη πού τῆς ἔδινε πάντα ἡ ἐξωστρέφεια αὐτή, ἐνσαρκώνοντας γιά ἄλλη μιᾶ φορά τήν ἰδέα τοῦ ἐλληνισμοῦ στήν νέα χιλιετηρίδα πού ἀνατέλλει σέ μερικούς μόνον μῆνες.»

Καί «Σύμμαχός μας (ἀνέλπιστος μέχρι πρότινος) ἡ Διεθνῆς Κοινότητα πού ὅταν βλέπει πρός αὐτή τήν ἄκρη τοῦ κόσμου φαίνεται νά δείχνει πάντα μέ πείσμα τό δάκτυλό της πρός τήν Θεσσαλονίκη».

Καί τό πιό ἀποκαλυπτικό: «**Ἐκτίμησή μου εἶναι ὅτι μέ ἡ χωρίς τήν ἀπόλυτη θέλησή μας, ἡ Θεσσαλονίκη θά ξαναγίνει Διεθνῆς ἡ ἁλλοιῶς Πόλις τοῦ Κόσμου!!!**

«Ἀπό ἐμᾶς ἐξαρτᾶται νά παρέμβουμε γιά τό **τί εἶδους καί ποιότητος Διεθνή πόλη** θέλουμε!»

Δηλαδή, δέν συζητοῦμε γιά τό ἐάν θά γίνει αὐτό θεωρεῖται δεδομένο! Ὁ ἀπολυταρχισμός σ' ὄλο τό μεγαλεῖο του.

Ἀκολουθοῦν καί ἄλλες σκέψεις καί

«όραματισμοί» του κ. Ευθυμιάδη στὸν ἴδιο πάντοτε βασικό ἄξονα, τοῦ νά γίνει δηλαδή - μέ ἄνωθεν καί ἔξωθεν ἐπέμβαση- («**μέ ἢ χωρίς τήν ἀπόλυτη θέλησή μας**»!!!) ἡ Θεσσαλονίκη πολυφυλετική, πολυεθνική, πολυθρησκευτική, πολυπολιτισμική!

Σ' αὐτό πολύ θά βοηθήσει, μᾶς λέγει, «**ἡ ἐνσωμάτωση τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσας στήν καθημερινή ζωή τῆς Θεσσαλονίκης**».

Καί συνεχίζει: «**Μιά Διεθνῆ πόλη πρέπει νά διαβάξει, νά μιλάει καί νά γράφει σέ μιά καθιερωμένη διεθνή γλώσσα πού μᾶλλον πρέπει νά εἶναι τά Ἀγγλικά**.

Δέν πρέπει νά εἶναι δύσκολο νά δοθεῖ αὐτή ἡ ἔμφαση:

- **Στά σχολεῖα μέ ὑποχρεωτικά αὐξημένες ὥρες διδασκαλίας Ἀγγλικῶν.**

- **Στά τοπικά Ραδιόφωνα καί Τηλεοράσεις μέ δελτία εἰδήσεων στά Ἀγγλικά καί ἐκπομπές ἐκμάθησης Ἀγγλικῶν.**

- **Στόν Τύπο μέ παροχή κάποιων κινήτρων στήν ἀρχή γιά μιά Ἀγγλόφωνη ἐφημερίδα μέ τα νέα τῆς πόλης καί τῆς ἐνδύτερης περιοχῆς.**

Ἔτσι οἱ παραπάνω σκέψεις καί προτάσεις δέν θρῖσκονται καθόλου μακριά ἀπό τό ἐφικτό καί μάλιστα σέ σύντομο χρονικό διάστημα. Τό Γ' ΚΠΣ (σ.σ.: Κοινοτικό πλαίσιο Στήριξης) μπορεῖ πολύ εὐκόλα νά περιλάβει ὅλες αὐτές τίς ἐνέργειες καί μέ τό παραπάνω. Ἄρκει νά ὑπάρξει μιά ἔγκαιρη καί συνολική τοπική συμφωνία τῆς Πολιτείας μέ τήν Τοπική αὐτοδιοίκηση καί τούς φορεῖς τῆς Πόλης. **Τότε μποροῦν ὅλα νά εἶναι ἔτοιμα στά 4 ἐπόμενα χρόνια.**» Αὐτά γράφει ὁ κ. Ευθυμιάδης.

Γιά νά καταλάβουμε καλύτερα τό τί ἐτοι-

μάζουν κάποιοι πίσω ἀπό τήν πλάτη μας, παραθέτουμε τό ἐξῆς δημοσίευμα πάλι ἀπό τήν ἐφημερίδα «Μακεδονία», τῆς 23.9.99 αὐτή τή φορᾶ.

Στέλιος Παπαθεμελῆς: Ὑποπτα σχέδια τῶν ΗΠΑ γιά τή Θεσσαλονίκη

«Ὑποπτα καί περίεργα δημοσιεύματα γιά τά ὅποια ἐπιβάλλεται ἡ κυβερνητική παρέμβαση, χαρακτηρίζει ὁ βουλευτής τοῦ ΠΑΣΟΚ Στέλιος Παπαθεμελῆς ὅσα ἀναγράφονται σέ ἄρθρο τῆς ἐφημερίδας «Καθημερινή» τῆς 19.9.99, τό ὁποῖο φέρει τόν τίτλο «Τριπλάσια καί πολυεθνική ἡ Θεσσαλονίκη». Ὅπως ἐπισημαίνει, «ἀπό τό δημοσίευμα προκύπτει ὅτι «ἔγκυρος ἀμερικανικός ὀργανισμός» μὴ κατονομαζόμενος ἐνημερώνει τίς πολυεθνικές τῶν ΗΠΑ γιά τή μετεξέλιξη τῆς Θεσσαλονίκης σ' ἓνα πολεοδομικό τέρας 4,5 ἑκατ. κατοίκων στά ἐπόμενα 7 χρόνια. Τό μέγεθος αὐτό εἶναι ἐξ ὀρισμοῦ ἀπίστευτο καί μόνο μέ πλήρη ἐξαέρωση τῆς μακεδονικῆς καί θρακικῆς ὑπαίθρου καί ταυτόχρονα μέ δῖαιο «ἄδειασμα» ὅλου τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ κράτους τῶν Σκοπίων ἀλλά καί τοῦ Κοσσυφοπεδίου θά μπορούσε νά συμβεῖ». Σέ σχετική του ἐρώτηση στή βουλή καλεῖ τήν κυβέρνηση νά ἐρευνήσει «**ποῦ θασίζονται οἱ Ἀμερικανοί μιά τέτοια κωμικοτραγική πιθανολόγηση**» καί νά ἀπαιτήσῃ νά χορηγηθεῖ ἀντίγραφο αὐτῆς τῆς περιδότης ἔκθεσης».

Σχόλιο: Αὐτά μπορεῖ σήμερα νά φαίνονται οὐτοπικά, ὅπως φαινόταν πρῖν ἀπό δέκα χρόνια καί ἡ κατάρρευσις ἐν μῆ νυκτί τῆς πάλαι ποτέ κραταιᾶς σοβιετικῆς αὐτοκρατορίας.

ΣΕΙΣΜΟΣ, ΓΕΙΤΟΝΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΟΛΑΓΝΟΙ

Τοῦ Κωνσταντίνου Χολέβα, Πολιτικοῦ Ἐπιστήμονος

Ἐκείνη τῆς 7.9.1999 καταστροφικός σεισμός τῆς 7.9.1999 συνεκλόνησε ὅλους. Ὅτι κι ἂν πῆ κανεῖς εἶναι λίγο. Δέν μπορεῖ νά περιγραφῆ ἡ ἀγωνία, ὁ πόνος, ἡ ὀδύνη, ἡ ἀνησυχία γιά τό μέλλον. Ἡ μόνη ἐλπίς καί παρηγορία εἶναι ἡ πίστις στόν Θεό. Οἱ ὑλιστικές καί εὐδαιμονιστικές σκέψεις ὑποχωροῦν καί δίνουν τήν θέση τους σέ μιά πῖο φιλοσοφημένη ἀντιμετώπιση τῆς ζωῆς. Οἱ ἀνθρώπινες σχέσεις ἀνεδείχθησαν

ἰσχυρότερες μέσα ἀπό τίς ἐνέργειες αὐτοθυσίας καί ἀλληλεγγύης, πού παρακολουθήσαμε. Ἰδιαίτερη συγκίνηση προκάλεσε ἡ παρουσία τουρκικῶν σωστικῶν συνεργείων μέσα στά χαλάσματα, ἴσως σέ κάποιες μορφῆς ἀνταπόδοση τῆς ἑλληνικῆς βοήθειας γιά τά θύματα τοῦ μεγάλου σεισμοῦ τῆς 17.8.1999 στήν Νικομήδεια. Εἶναι στιγμές, πού χαιρόμαστε διότι εἴμαστε ἀνθρώποι καί ἐλπίζουμε

νά βλέπουμε συχνότερα τήν ἀνθρωπιά, τόν ἀνθρωπισμό, τήν διάθεση γιά βοήθεια νά ἐκδηλώνονται μέσα ἀπό τά βάρη τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Ὁμως! Ὑπάρχουν καί τά ὅμως. Ἀπό τό σημεῖο τῆς φυσιολογικῆς συγκινήσεως γιά τήν ἀνθρώπινη προσέγγιση τῶν δύο λαῶν μέχρι τοῦ σημείου νά ὀμιλοῦμε περί αὐτομάτου λύσεως τῶν ἐλληνοτουρκικῶν προβλημάτων ὑπάρχει μεγάλη ἀπόσταση. Καί χρειάζεται ἰδιαίτερη προσοχή σέ κυβερνῶντες, σέ δημοσιογράφους καί στόν λαό νά μήν ὑποπίπτουμε καί ὑποκύπτουμε σέ ὑπεραπλουστεύσεις οἱ ὁποῖες ὀδηγοῦν σέ φαινόμενα «τουρκολαγνείας».

Ἄλλο ἀνθρώπινα συναισθήματα καί ἄλλο ἐξωτερική Πολιτική, στήν ὁποία κυριαροῦν συμφέροντα, γεωπολιτικές καί στρατηγικές ἐπιδιώξεις. Ἄλλο κοινή γνώμη στήν Τουρκία καί ἄλλο οἱ μακροπρόθεσμοι στόχοι τῆς στρατοκρατίας καί τοῦ ὑπερεθνικιστικοῦ κατεστημένου, τό ὁποῖο ἐλέγχει τά πάντα. Ἄλλο μερικοί πρόσκαιροι ἔπαινοι καί φιλικοί τίτλοι τῶν τουρκικῶν ἐφημερίδων καί ἄλλο ἡ ἰσχύουσα ἐπί δεκαετίες νεο-οθωμανική ἐπεκτατική πολιτική. Ἄς μήν ὑπερβάλλουμε στόν συναισθηματισμό μας. Μακάρι ὅλοι οἱ Τοῦρκοι ἰθύνοντες νά εἶχαν τίς ἴδιες ἀντιλήψεις μέ τούς ἐθελοντές τῆς τουρκικῆς ὁμάδας διασώσεως AKUT. Ἀλλά ἡ ἱστορία καί ἡ σκληρή πραγματικότητα μᾶς διδάσκουν νά μήν εἴμεθα ἀφελεῖς· θυμίζουμε ὀρισμένα ἱστορικά παραδείγματα:

Τόν Ἰούλιο τοῦ 1938 ἡ Ἀττική ἐπλήγη ἀπό φονικό σεισμό, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐπίκεντρο τόν Ὠρωπό. Ἐνα ἀπό τά πρῶτα τηλεγραφήματα συμπαράστασης, πού ἔλαβε ὁ Πρωθυπουργός Ἰωάννης Μεταξᾶς προήχθητο ἀπό τήν Τουρκική Κυβέρνηση καί τό ὑπέγραφε ὁ τότε Τοῦρκος Πρωθυπουργός Τζελάλ Μπαγιάρ. Τόν Δεκέμβριο τοῦ 1939 ἦταν ἡ σειρά τῆς Τουρκίας νά δοκιμασθῆ σκληρά ἀπό σεισμό μέ ἐπίκεντρο τό Ἐρζιντζάν καί μέ χιλιάδες νεκρούς. Ἡ κυβέρνηση τοῦ Ἰωάννη Μεταξᾶ ἐκάλεσε σέ εἰδικό ἔρανο τόν ἐλληνικό λαό ὑπέρ τῶν Τούρκων σεισμοπλήκτων καί οἱ Ἕλληνες προφρόνως καί προθύμως ἀνταπεκρίθησαν. Μετά ἀπό δύο μόλις χρόνια ἤλθε ἡ σκληρή πραγματικότητα νά ἀφυπνίσῃ τούς αἰθεροδόαμονες:

Ἐπωφελομένη ἀπό τήν τριπλή κατοχή στήν Ἑλλάδα λόγω τοῦ Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου ἡ Τουρκική ἡγεσία προέδῃ σέ οἰκονομική ἀφαίμαξη καί οὐσιαστική ἐξόντωση τῆς Ὀμογενείας μας στήν Κωνσταντινούπολη μέσω τοῦ διαβοήτου καί ἀδαστάκτου φόρου γιά τούς χριστιανούς τοῦ γνωστοῦ ὡς Varlik Vergisi. Ἦταν τό «εὐχαριστῶ» γιά τήν ἐλληνική συμπαράσταση καί ἡ ἀποκάλυψη τοῦ πραγματικοῦ προσώπου τοῦ τουρκικοῦ κεμαλικοῦ καί στρατοκρατορικοῦ καθεστώτος, τό ὁποῖο ἀκόμη καί σήμερα οὐδόλως ἐπηρεάζεται ἀπό τυχόν μεταστροφές τῆς κοινῆς γνώμης. Θυμίζουμε ἐπίσης ὅτι ὁ Τζελάλ Μπαγιάρ, πού προαναφέραμε, ἦταν Πρόεδρος τῆς Τουρκίας κατά τά Σεπτεμβριανά τοῦ 1955 στήν Πόλη.

Ἐνα ἄλλο εὐγλωττο περιστατικό περιγράφει ὁ ἐλληνοαμερικανός ἐπιστήμων καί συγγραφεύς Χρῆστος Ἰωαννίδης στό βιβλίο του «Νεο-οθωμανικός Ἰμπεριαλισμός 1955-1995» (Ἐκδόσεις Καρατζᾶς - Τροχαλία, Ἀθήναι - Ν. Ὑόρκη 1995), στήν σελίδα 104: «Μετά ἀπό ἕνα σεισμό στήν Τουρκία τήν ἀνοιξη τοῦ 1957 ὁ Πατριάρχης Ἀθηναγόρας ἔδωσε δωρεά 40.000 τουρκικῶν λιρῶν (14.000 δολλαρίων) στόν λογαριασμό ὑπέρ σεισμοπαθῶν, ἐν ὀνόματι τῆς Ἑλληνορθόδοξης Ἐκκλησίας καί τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ χειρονομία του ἐκεῖνη σκοπό εἶχε νά δείξει τήν φιλευσπλαχνία του γιά τά θύματα, ἀλλά ἡ ἐφημερίδα «Hürriyet» τοῦ ἐπετέθηκε ὑποστηρίζοντας ὅτι εἶχε ξεπεράσει τίς δικαιοδοσίες του καί εἶχε ἀναμυχεῖ σέ κοσμικά ζητήματα». Καί ἐμεῖς συμπληρώνουμε ὅτι 7 χρόνια μετά ἡ Τουρκία ἀπῆλασε ὅλους τούς Ὀμογενεῖς, οἱ ὁποῖοι διέθεταν ἐλληνικό διαβατήριο!

Σχετικά μέ τήν οἰκονομική βοήθεια τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως πρός τήν Τουρκία ἔχουμε νά θυμίσουμε τό ἔξης: Ὅταν κατά τήν δεκαετία τοῦ 1980 ἐκυβέρνηνα τίς ΗΠΑ ὁ Τζῶρτζ Μπους ἐπλήγη μία περιοχή τῆς τότε ΕΣΣΔ ἀπό ἰσχυρό σεισμό. Τότε ἡ Ἀμερικανική Κυβέρνηση δήλωσε: «Γιά κάθε ροῦβλι, πού ἀφαιρεῖ ἡ Σοβιετική Ἐνωση ἀπό τό πυρηνικό καί ἐξοπλιστικό της πρόγραμμα, ἐμεῖς θά δίνουμε ἕνα δολλᾶριο γιά τούς σεισμοπαθεῖς». Ἐτσι θά ἔπρεπε νά προσεγγισθῆ καί ἡ

Ἑλληνική πολιτική καί οικονομική ὑποστήριξη πρὸς τοὺς γείτονες: Γιά κάθε στρατιωτὴ τοῦ Ἀττίλα, πού ἀποχωρεῖ ἀπὸ τὴν Κύπρο ἢ γιά κάθε ἀποβατικό σκάφος, πού ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὰ παράλια τοῦ Αἰγαίου, ἐμεῖς θά

ἀνοίγουμε λίγο περισσότερο τίς εὐρωπαϊκές κἀνουλες. Διότι, ἐπαναλαμβάνουμε: Τά ἡνία στήν Τουρκία κρατᾶ τό στρατιωτικό Ἐπιτελεῖο, τό ὁποῖο καί στό μέλλον θά ὀδηγήσῃ τὴν χώρα σέ ἐπεκτατικές περιπέτειες.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ❖ ΣΧΟΛΙΑ

ΤΟ «Η ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ»

Μέ ἐπιτυχία πραγματοποιήθηκε στήν Ἀθήνα τό Η΄ Πανελλήνιο Θεολογικό Συνέδριο μέ κεντρικό θέμα: «Ἡ Ἐκκλησία ἐνώπιον τῶν μεγάλων κοινωνικῶν προβλημάτων», τό ὁποῖο ὀργάνωσε ἡ Πανελλήνιος Ἐνωσις Θεολόγων.

Τὴν ἑναρξη τῶν ἐργασιῶν κήρυξε μέ τὴν εἰσαγωγική του ὁμιλία σ' αὐτό ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. **Χριστόδουλος**.

Τά πορίσματα τοῦ Η΄ Θεολογικοῦ Συνεδρίου ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

1. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ μόνη ἀγιαστική καί ἀνακαινιστική δύναμη, ἡ ὁποία μπορεῖ νά διαμορφώσει τόν ἄνθρωπο σέ ἄρτιο καί ὀλοκληρωμένο ἐν Χριστῷ πρόσωπο. **Ὁ «καινός» αὐτός ἐν Χριστῷ ἄνθρωπος** ὀφείλει κατὰ τὴν διδασκαλία τοῦ Κυρίου νά γίνῃ «φῶς τοῦ κόσμου καί ἄλας τῆς γῆς» μέ κύριο μέλημά του τὴν ἀγάπη συνοδευομένη ἀπὸ τὴν ἐποικοδομητικὴ αὐτοκριτική.

2. Σχετικά μέ τό ἐπίμαχο θέμα τῶν - ὅπως ἐπικράτησε νά λέγονται - **σχέσεων Ἐκκλησίας καί Πολιτείας**, ἐπαναβεβαιώνεται ὅτι εἶναι ἀνάγκη νά συνεχισθῇ ἡ συμπόρευση καί συνεργασία τῶν δύο ὀργανισμῶν, πού ἐδράζεται στήν παράδοση αἰῶνων. Οἱ σχέσεις αὐτές θά στηρίζονται, ὅπως ἔως τώρα, στόν ἀλληλοσεβασμὸ τῶν ἀρμοδιοτήτων καθενὸς ὀργανισμοῦ. Ἐτσι ἡ συμπόρευση θά ἀποθεῖ πρὸς τό καλὸ τοῦ Ἔθνους καί τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀντιθέτως ὁ τυχόν χωρισμὸς Ἐκκλησίας καί Πολιτείας θά ἀποθεῖ ὅπως εἶναι αὐτονόητο εἰς βάρος τοῦ Ἔθνους.

3. Ἡ **συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας στήν ἐπίλυση τῶν μεγάλων κοινωνικῶν προβλημάτων εἶναι καθοριστική**. Συγχρόνως ἡ Ἐκκλησία θά πρέπει νά προθεῖ σέ ἐσωτερικές ἀναδιαρθρώσεις κατὰ τέτοιο τρόπο ὥστε νά καταστῇ ἀποτελεσματικώτερα ἢ πραγμάτως τῆς ἐν ἀγάπῃ καί

δικαιοσύνη ἀδελφικῆς κοινωνίας τῶν μελῶν της ὡς τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Ἡ πολυσυζητημένη ἔννοια τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης δέν εὐρίσκεται στόν ἐγωκεντρικὸ ὠφελιμισμὸ, ἀλλὰ στήν προσφορά καί τὴ θυσία, κατὰ τό παράδειγμα τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας. **Τοῦτο δέν ἡμπορεῖ νά συντελεσθῇ μέ τὴν παγκοσμιοποίηση, ἀλλὰ μέ τὴν παγκοσμιότητα τοῦ Εὐαγγελίου, τό ὁποῖο ἔχει τὴ δύναμη νά ἀνακαινίζει τὸν κόσμο.** Ἀνάλογη εἶναι ἡ θέση τῆς Ἐκκλησίας καί στό πρόβλημα τῆς βιογενετικῆς τεχνολογίας (κλωνοποίηση κ.λ.π.) πού ἀνέκυψε τελευταῖα. Ἡ Ἐκκλησία δέν υἱοθετεῖ τίς λύσεις πού προτείνει ἡ τεχνολογία, ἀλλὰ δέχεται μόνο τὴν πνευματικὴ «κλωνοποίηση» τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία ἀποβάλλει τόν πυρήνα τῆς ἐγωιστικῆς ταυτότητας καί στή θέση του ἐγκαθιστᾶ τό «γενετικό ὑλικό» τοῦ Θεοῦ.

4. Σαφῆς εἶναι ἡ θέση τῆς Ἐκκλησίας καί **στό εὐαίσθητο θέμα τῆς Παιδείας**.

Ἡ ἐνδεδειγμένη παιδεία ἐμπνέεται ἀπὸ τὴν παιδαγωγικὴ διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ Χριστός, ὁ Μέγας Παιδαγωγὸς προβάλλει ὡς τό ἀρχέτυπο, γιατί εἶναι «ὁ ποιήσας καί διδάξας» τὰ αἰώνια ρήματα ζωῆς. Ἄρα καί οἱ διδάσκοντες, γιά νά ἐπιτύχουν στό ἔργο τους, πρέπει νά διώκουν μέ τό δικό τους ἔργο τό παράδειγμα τοῦ Μεγάλου Διδασκάλου. Οἱ προσανατολισμοὶ τῆς Παιδείας δέν μποροῦν νά γίνουν ἐρήμην τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλὰ νά ἀνταποκρίνονται στήν ἑλληνορθόδοξη παράδοσή μας.

5. Σχετικά μέ τὴ **συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας στόν πολιτισμὸ**, ἡ πατερική Θεολογία ἀποτελεῖ ἀληθινὴ ἐποποιῖα στόν ἀγῶνα τοῦ ἀνθρώπου ὑπὲρ τῆς προόδου ὄλων τῶν μορφῶν τοῦ πολιτισμοῦ καί τῶν κλάδων τῆς τέχνης. Προπαντὸς ὁμως συντελεῖ στή δημιουργία τῶν προϋποθέσεων διαφόρων πτυχῶν τοῦ πολιτισμοῦ, μέ τὴν καλλιέργεια τοῦ ἥθους τοῦ ἀνθρώπου καί τῆς κοινωνίας».

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΣΕΧΙΑΣ-ΣΛΟΒΑΚΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τίς θερμές ευχαριστίες του εκφράζει με επιστολή του προς τήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Τσεχίας καί Σλοβακίας κ. Δωρόθεος γιά τήν ἀπόφασή της σχετικά μέ τήν μή ἀποδοχή ἐκκλησιαστικῆς ἐπισκέψεως τοῦ Πάπα Ἰωάννου-Παύλου Β' στήν Ἑλλάδα καί ὅσα ἀναφέρονται στήν ἀπόφαση τῆς Δ.Ι.Σ. σχετικά μέ τήν Οὐνία.

Ὅπως εἶναι γνωστό, ἡ Ἐκκλησία τῆς Τσεχίας καί Σλοβακίας ἔχει ὑποστῆ ἀπό τοὺς Οὐνίτες σοβαρό διωγμό, σέ σημείο στή Σλοβακία νά ἀναγνωριστεῖ μέ νόμο ὡς ἐπίσημη ἡ οὐνιτική ἐκκλησία καί ἡ κανονική ὀρθόδοξη νά ζεῖ στό περιθώριο. Στήν ἐπιστολή του ὁ Προκαθήμενος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Τσεχίας καί Σλοβακίας χαρακτηρίζει τήν ἀπόφαση «ἱστορική» καί «δοθήθεια» πρὸς αὐτήν, ἀφοῦ «ἀπαραίτητος προϋπόθεσις (τῆς εἰς Ἑλλάδα ἐλεύσεως τοῦ Πάπα ὡς ἀρχηγοῦ τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν) εἶναι ἡ ἀναγνώρισις τῶν σφαλμάτων καί τῶν ἐνεργειῶν πού ἐγένοντο ἐκ μέρους τῶν καθολικῶν, εἰς ὅλα τὰ τέως σοσιαλιστικά κράτη, συμπεριλαμβανομένων τῆς Τσεχίας ἀλλά ἰδιαιτέρως τῆς Σλοβακίας (Οὐνία) ἀφοῦ προηγουμένως αἰτήσεται τήν ἀληθῆ συγγνώμην».

Ἡ ἐπιστολή καταλήγει ὡς ἑξῆς: «Τοιαῦται ἀποφάσεις δίδουν δύναμιν καί εἰς ἡμᾶς νά ἀγωνισθῶμεν διά τήν δόξαν τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας καί τήν ἐπικράτησιν αὐτῆς ἐπὶ τῆς γῆς».

(Περιοδικό «Πειραϊκή Ἐκκλησία», Ὀκτώβριος 1999, σελ. 57)

ΙΣΛΑΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΜΕ ΤΕΜΕΝΟΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

«Τῆ λειτουργία ἑνὸς ἰσλαμικοῦ κέντρου στήν Ἀθήνα, στό ὁποῖο θά περιλαμβάνεται καί ἓνα τέμενος, ἀνακοίνωσε ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Κ. Στεφανόπουλος σέ ραδιοφωνική συνέντευξή του στό ἱρανικό πρακτορεῖο εἰδήσεων IPNA ἐν ὄψει τῆς σημερινῆς 4ῆμερης ἐπίσκεψῆς του στήν Τεχεράνη.

Ὅπως ἀποκάλυψε ὁ κ. Στεφανόπουλος ἡ ἑλληνική κυβέρνησις ἔχει ἤδη λάβει τήν πολιτική ἀπόφαση νά ἀνοίξει ἓνα ἰσλαμικό κέντρο

στήν πρωτεύουσα, ἐνῶ ὑπογράμμισε ὅτι ἡ Ἑλλάδα ἔχει μεγάλο συμφέρον στήν προώθησις τῆς θρησκευτικῆς ἀνοχῆς, τῆς πολιτιστικῆς κατανόησις καί τῶν ἀνταλλαγῶν. «Ἡ Μεσόγειος ἦταν πάντα ἡ δίοδος τῶν ἀνταλλαγῶν καί ὄχι ἓνα ἐμπόδιο μίσους. Μέ αὐτό τό σκεπτικό πιστεύουμε ὅτι εἶναι σημαντικός ὁ διάλογος ἀνάμεσα στίς κοινωνίες, τὰ θρησκευτικά ἱδρύματα καί τίς θρησκευτικῆς κοινότητες».

Ὁ κ. Στεφανόπουλος πού ἀναχωρεῖ σήμερα γιά τό Ἰράν καί πραγματοποιεῖ τήν πρώτην ἐπίσημη ἐπίσκεψιν Ἑλληνα προέδρου στήν Ἰσλαμική Δημοκρατία, θά συνοδεύεται ἀπό τοὺς ὑπουργοὺς Ἐξωτερικῶν καί Γεωργίας, καθὼς καί ἀπό ἐπιχειρηματίες». (Ἐφημ. «Ἐλεύθερος Τύπος» 12.10.99)

Σχόλιο: Εἶναι λυπηρόν ὅτι ἐνῶ μᾶς ἐπέεξαν «μόνο» γιά τέμενος, ἐμεῖς τώρα προτιθέμεθα νά τοὺς κάνουμε (μέ τίνος χρήματα;) καί ἰσλαμικό κέντρο στήν Ἀθήνα!

Καί δέν βλέπουμε ὅτι θά διατεθοῦν ποταμοὶ «πετροδολλαρίων» ἀπό τῆ Σαουδική Ἀραβία καί ἄλλες πλούσιες ἀραβικῆς χῶρες γιά νά γίνει στήν Ὁρθόδοξη Ἑλλάδα (ἐπειδὴ ἀκριδῶς εἶναι Ὁρθόδοξη) τέμενος πού ὁμοίό του δέν θά ὑπάρχει στήν Εὐρώπη!

Καί ἐρωτῶμεν «ἀφελῶς»: Μπορεῖ μιὰ Ὁρθόδοξη κοινότητα (στήν περίπτωσιν πού θά ὑπῆρχε) στό Ἰράν, τῆ Σαουδική Ἀραβία, τῆν Τουρκία, νά χτίσει Ὁρθόδοξο ναό, ἢ μπορεῖ μουσουλμάνος νά γίνει χριστιανός στίς χῶρες αὐτές καί νά συνεχίσει νά ἔχει τό κεφάλι στοὺς ὤμους του;

«ΚΑΤΑΡΓΗΣΤΕ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ»

Αὐτό εἰσηγεῖται «Προοδευτικός» Καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (ὁ κ. Ἀθανάσιος Παπᾶς στό βιβλίον του «Διδακτική»), στέλεχος τοῦ «Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου» καί ἐπιμορφωτῆς τῶν δασκάλων πού διδάσκουν τὰ παιδιά μας. (Ἐφημ. «Ἀδέσμευτος Τύπος» (Ρίζου) τῆς 11.10.99, σελ. 9).

Τό ἑλληνικό ἀλφάβητο λοιπόν νά καταργηθεῖ καί νά ἀντικατασταθεῖ ἀπό τό λατινικό. Γιά νά μή μᾶς ἔρθει ὁμως ἀπότομα, ἐνδιάμεσος σταθμός εἰσηγεῖται νά εἶναι ἡ φωνητική ὀρθο-

γραφία. «**Ξέρο πως ι φονιτικί γραφί χιπαί άσκιμα στο μάτι τόν περιζότερον γραματιζμένον**» γράφει, αλλά εισηγείται τήν καθιέρωσή της και στή συνέχεια του λατινικού αλφαβήτου «γιατί εἶναι σέ χρήση σχεδόν από ὄλο τόν πολιτισμένο κόσμο, ἐκτός από Ἑλλάδα, Ρωσία, Σερβία, Βουλγαρία» (σ.σ.: χώρες οἱ ὁποῖες «κατά σύμπτωση» εἶναι ὀρθόδοξες).

Αὐτά, μάλιστα, τή στιγμή πού στή Γερμανία σέ ὀρισμένα ἀπό τά ἐκεῖ ὀμόσπονδα κρατίδια καθιερώθηκαν τά ἀρχαῖα ἑλληνικά ὡς ὑποχρεωτικό μάθημα.

Αὐτά, τή στιγμή πού Ἴσπανοί εὐρωβουλευτές βασικῆς καταγωγῆς προέτειναν πρό ἐτῶν τήν καθιέρωση τῆς ἑλληνικῆς (ἀρχαίας) ὡς ἐπισήμου γλώσσης στήν Εὐρωπαϊκή Ἐνωση!

Αὐτά τή στιγμή πού κολοσσοί στό χῶρο τῶν ἠλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν, ὅπως ἡ Apple καί ἡ Microsoft, ἐπιμορφώνουν στελέχη τους διδάσκοντάς τους ἑλληνικά, διότι, ὅπως λένε, μόνον αὐτή ἡ γλώσσα ἀπό ἓνα σημεῖο καί μετά, μπορεῖ νά καλύψει τίς ὑψηλές ἀνάγκες στό χῶρο τῆς τεχνητῆς νοημοσύνης τῶν ἠλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν.

Αὐτά βέβαια δέν εἶναι καθόλου τυχαῖα. Ὁ στόχος κάποιων γνωστῶν-ἀγνώστων νεοεποχίτικων ἰδρυμάτων, ὅπως αὐτό πού ἀκούει εἰς τό ὄνομα «Ἴδρυμα Δραγάν», ἐδῶ καί πολλά χρόνια εἶναι ἡ ἀποκοπή ἀπό τήν παράδοσή μας. Καί γιά νά ἀποκοποῦμε ἀπό τήν παράδοση, πρέπει νά ἀποκοποῦμε πρωτίτως ἀπό τή γλώσσα. Ἄν ἡ ἐπαφή μας μέ τά κείμενα καταστεῖ ἀπό δύσκολη ἕως ἀδύνατη γιά τίς γενιές, πού, λόγω ἑλλιποῦς διδασκαλίας, λόγω μονοτονικοῦ, λόγω φωνητικῆς ὀρθογραφίας καί τελικῶς λόγω λατινικοῦ αλφαβήτου, θά βλέπουν τά ἀρχαῖα ἑλληνικά ὡσαν «κινέζικα», τότε σ' ἓνα μεγάλο βαθμό ὁ στόχος τοῦ πνευματικοῦ ἐξανδραποδισμοῦ τῶν Ἑλλήνων θά ἔχει ἐπιτευχθεῖ!

Τό συμπέρασμα: Κάντε κάτι. Διαμαρτυρηθεῖτε. Ἄντισταθεῖτε. Ἡ εὐθύνη βαθαίνει ὄλους μας, καί ὄχι μόνο τήν ἐπιστημονική κοινότητα τῶν φιλολόγων καί παιδαγωγῶν, ἡ ὁποία - φύσει καί θέσει - δικαιούται καί ὑποχρεοῦται νά ἀρθρώσει λόγον, ἄν καί δυστυχῶς δέν μᾶς ἔχει συνηθίσει σέ κάτι τέτοιο.

ΑΝΟΙΚΤΑ ΛΟΓΩ ΠΑΝΣΕΛΗΝΟΥ...

Ἄπαράδεκτη συμπόρευση τοῦ κράτους μέ τόν ἀποκρυφισμό σημειώθηκε στίς 27 Αὐγούστου τρέχοντος ἔτους, ὅταν οἱ ἀρμόδιοι ἀπεφάσισαν τά «ἀρχαῖα ἱερά» (οἱ ἀρχαιολογικοί χῶροι δηλαδή) νά παραμείνουν ἀνοικτά καί προσιτά στό κοινό ἐκεῖνο τό θράδυ λόγω τῆς πανσληνίου! Ἄς μήν ἀποροῦμε λοιπόν, ὅταν ἡ Πολιτεία καθοδηγεῖ κατ' αὐτόν τόν τρόπο τούς πολίτες της, γιά τήν ἔξαρση τοῦ ἀποκρυφισμοῦ, τῆς μαγείας, τοῦ σατανισμοῦ καί τῆς νεοειδωλολατρίας στόν τόπο μας.

ΣΗΜΙΤΗΣ - ΠΟΥΛΑΝΤΖΑΣ ENANTION ΤΗΣ «ΕΛΛΗΝΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗΣ ΑΝΤΙΛΗΨΗΣ»

Σχεδόν ἀπαρατήρητο καί ἀσχολίαστο πέρασε αὐτό πού εἶπε ὁ πρωθυπουργός κ. Κώστας Σημίτης μιλώντας γιά τόν «πνευματικό πατέρα τοῦ εὐρωκομμουνισμοῦ» Νίκο Πουλαντζᾶ σέ διεθνές συνέδριο πού πραγματοποιήθηκε στήν Ἀθήνα (29 Σεπτ. - 2 Ὀκτ. '99) μέ τήν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως εἴκοσι ἐτῶν ἀπό τό θάνατο (ἢ, ἀκριβέστερα, τήν αὐτοκτονία) του.

Εἶπε λοιπόν μεταξύ ἄλλων ὁ Ἑλληνας πρωθυπουργός κ. Σημίτης ὅτι ἦσαν στενοί καί ἀχώριστοι φίλοι μέ τόν Νίκο Πουλαντζᾶ καί συνέχισε: «**Μαζί διαμαρτυρόμασταν γιά τήν ἑλληνοχριστιανική ἀντίληψη πού προσπαθοῦσαν νά μᾶς ἐπιβάλουν**» (Ἐφημ. «Καθημερινή» 30.9.99 σελ. 7)

Σχόλιο: Σέ σχέση βέβαια μέ ὅσα βλάσφημα ἔχει πεῖ κατά καιρούς ὁ «πληθωρικός» κ. Πάγκαλος, τά λόγια τοῦ πρωθυπουργοῦ φαίνονται πολύ ἀθῶα, δείχνουν ὁμως τό πνευματικό στίγμα τῶν ἀνθρώπων πού καθορίζουν (ἀνθρωπίνως πάντα) τό παρόν καί τό μέλλον αὐτοῦ τοῦ τόπου. Καί συστατικό στοιχεῖο αὐτοῦ τοῦ στίγματος εἶναι ἡ ἀπέχθεια γιά τήν ἑλληνορθόδοξη παράδοση.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΗΤΑΝ ΡΑΤΣΙΣΤΗΣ!

Τόν βλάσφημο καί ἐξωφρενικό αὐτόν ἰσχυρισμό διετύπωσε ὁ «αἰώνιος ἔφηβος» -ὅπως θέλουν νά τόν ὀνομάζουν οἱ διαμορφωτές τῆς κοινῆς γνώμης πού τόν προβάλλουν- ὑπέργηρος πλέον Ἄντωνης Σαμαράκης.

Στήν ἐκπομπή τοῦ Στέλιου Κούλογλου «Ρε-

πορτάξ χωρίς σύνορα», (NET, Πέμπτη 30.9. 1999), διάφοροι «προοδευτικοί» καλεσμένοι -οί ίδιοι και οί ίδιοι πάντα- μεταξύ αυτών και ο Ριχάρδος Σωμερίτης, ή, κατά Ζουράρι, Richard Sommer, συζητούσαν για τήν έξαρση του ρατσισμού στή χώρα μας(!).

Σέ κάποιο σημείο τής έκπομπής παρουσιάσθηκε, λοιπόν, και ο Ἄντωνης Σαμαράκης, ο οποίος εἶπεν ἐπί λέξει τά ἑξῆς:

«Θά ἤθελα νά πῶ ὅτι ἐδῶ ὑπάρχει ρατσισμός, ξενοφοβία, μισαλλοδοξία καί σ' αὐτό πού εἶπε, θά μοῦ ἐπιτρέψετε νά πῶ ὁ Χριστός στό *Εὐαγγέλιο*. Ὅταν εἶπε «**ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστί**», αὐτό μοῦ θυμίζει τήν σκοτεινή ἐποχή τοῦ ἐμφυλίου ἀλλά καί ἀργότερα καί σήμερα στά κόματα, στίς πολιτικές παρατάξεις, ὅπου ἐρωτούσαμε ὅλοι: εἶναι δικός μας; εἶναι δικός μας; Ἄν δέν εἶναι δικός μας ἐξαφανίστε τον». (!!!)

ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΓΙΑ ΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ

Ἦτσι χαρακτηρίστηκε συνάντηση πολιτικῶν

ἀπό διάφορες βαλκανικές χῶρες πού συνεκλήθη στή Θεσσαλονίκη τήν 1η Σεπτεμβρίου στό ξενοδοχεῖο τοῦ καζίνο Hayat ἀπό τό «Διεθνές Ἰδρυμα τῶν Ἑθνικῶν Προσευχῶν Πρωינוῦ».

Οἱ ἀμερικανοί βουλευτές πού ὀργάνωσαν τή συνάντηση εἶπαν ὅτι πρόκειται γιά μιὰ πρωτοβουλία ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ Ἀμερικανοῦ προέδρου καί τοῦ Κογκρέσου μέ στόχο «νά λάβει παγκόσμιες διαστάσεις ἡ ἐθνική συνάντηση προσευχῆς πού τελεῖται κάθε χρόνο ἀρχές Φεβρουαρίου στό Λευκό Οἶκο ὑπό τήν παρουσία τοῦ προέδρου τῆς χώρας» (ἐφημ. «Ἀγγελιοφόρος» 2.9.99).

Ὅπως ἐδηλώθη ἀπό τούς διοργανωτές, σ' αὐτές τίς συναντήσεις «καλοῦνται πιστοί ὄλων τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων καί μὴ πιστοί».

Στή συνάντηση δέν ἐδόθη δημοσιότητα. Μετεῖχαν ὁ Ρουμάνος Πρόεδρος Ἐμίλ Κωνσταντινέσκου (αὐτός πού μαζί μέ τόν Πατριάρχη Ρουμανίας ἐκάλεσε τόν πάπα στή Ρουμανία), οἱ Ἕλληνες ὑπουργοί Ἐξωτερικῶν Γεώργιος Παπανδρέου καί Μακεδονίας - Θράκης Γ. Μαγκριώτης καί ἄλλοι πολλοί Ἕλληνες καί ξένοι.

Τώρα, τί προσευχή ἔκαναν στό καζίνο καί σέ ποιόν Θεό προσευχήθηκαν αὐτό τό ἀφήνουμε



ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Διμηνιαία ἔκδοση τοῦ συλλόγου «ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ»
Ἐκδότης - ὑπεύθυνος κατὰ τόν νόμο: Μοναχός Ἀρσένιος Βλιαγκόφτης
Ἐπεύθυνος τυπογραφείου: Ἀθανάσιος Καγιᾶς (Ἐκδόσεις «Μυγδονία»)
Δαβάκη 18, Καλοχώρι Θεσσαλονίκης. Τηλ.: (031) 754.254
Συνδρομές προαιρετικές.

Ἐπιστολές - Συνδρομές: Μοναχὸν Ἀρσένιον Βλιαγκόφτην
Τ.Θ. 18407

540 03 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

© ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναδημοσίευση,
ὑπό τόν ὄρον ὅτι θά ἀναφέρεται ρητῶς ἡ πηγή προελεύσεως.